

MƏDƏNİYYƏT

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Bölgələrin yenilənən siması

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva noyabrın 1-də İsmayilli və Şamaxı rayonlarında səfərdə olublar.

Əvvəlcə İsmayilli rayonuna gələn dövlətimizin başçısı və birinci xanım ümummilli lider Heydər Əliyevin İsmayilli şəhərinin mərkəzində ucaldılmış abidəsini ziyarət edərək önünə gül dəstəsi qoyublar.

İsmayilli Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Nahid Bağirov rayonda görülən abadlıq-quruculuq işləri barədə dövlətimizin başçısına və birinci xanıma məlumat verib.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva İsmayilli səfər çərçivəsində Lahıc qəsəbəsində olublar.

davamı səh. 2-də

Mədəniyyət naziri məşhur türk seriallarının çəkildiyi məkanla tanış olub

Mədəniyyət naziri Anar Kərimov İstanbul səfəri zamanı həm-karı – Özbəkistanın mədəniyyət naziri Ozodbek Nazarbekov ilə Türkiyənin məşhur seriallarının çəkildiyi məkanla tanış olub.

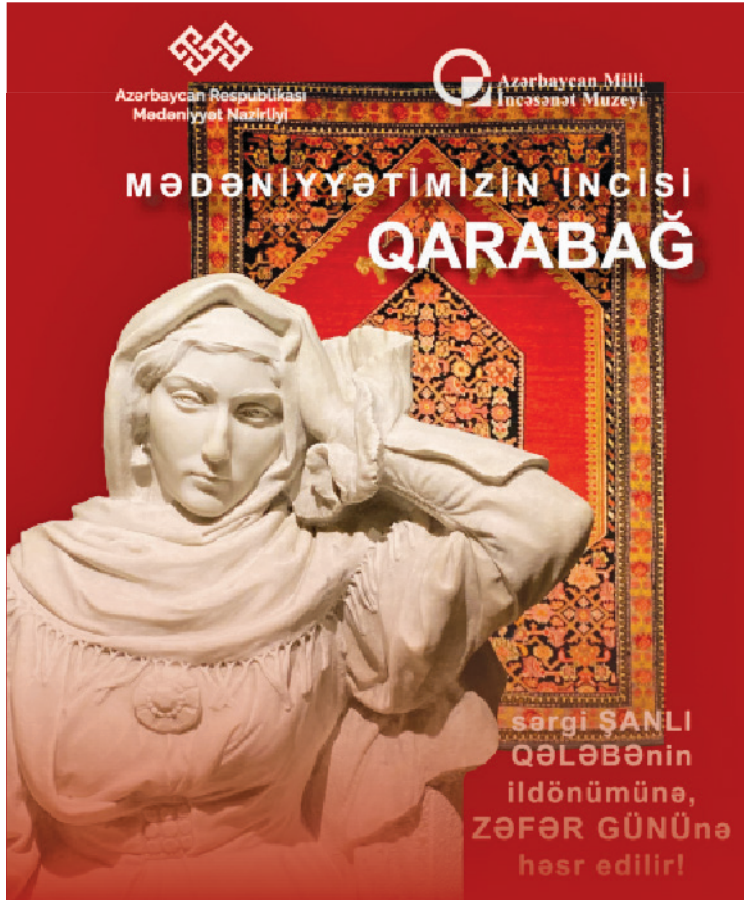
səh. 3

Tretyakov Qalereyasında Tahir Salahovun sərgisi açılıb

Moskvada – Rusiya Dövlət Tretyakov Qalereyasında Azərbaycanın və SSRİ-nin Xalq rəssamı Tahir Salahovun (1928 – 2021) sərgisi açılıb.

Tretyakov Qalereyasının ikinci binasında ("Yeni Tretyakovka") təşkil olunan sərgi görkəmli rəssamın anadan olmasının ildönümünə (29 noyabr) həsr edilib.

səh. 2

Noyabrın 5-də Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyində "Mədəniyyətimizin incisi – Qarabağ" adlı sərgi açılacaq.

8 Noyabr – Zəfər Gününə həsr edilən sərgidə Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyi, Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyi, Cəfər Cəbbəli adına Azərbaycan Dövlət Teatr Muzeyinin fondlarından Qarabağın qədim tarixini, mədəniyyətini və incəsənətini özündə əks etdirən eksponatlarla yanaşı, Qarabağdan olan sənət dühalarının – Üzeyir Hacıbəylinin, Bülbülün və Niyazinin ev-muzeylərindən nümunələr təqdim olunacaq.

Sərginin məqsədi Qarabağa aid sənət incilərin nümayiş etdirmək, bölgədə və onun tacı olan Şuşa şəhərində mövcud olmuş ab-havanı, böyük sənətkarların yetişib boya-başa çatmasını şərtləndirən mühiti canlandırmaqdır.

"Mədəniyyətimizin incisi – Qarabağ" sərgisi 31 yanvar 2022-ci il tarixinədək ziyarət üçün açıq olacaq.

Notlara köçən Zəfər ruhu

Qələbəmizin ildönümünə həsr edilən silsilənin "Qarabağ Azərbaycandır!" adlı ilk konserti

Azərbaycan tarixinə qızıl hərflərlə yazılan 44 günlük Vətən müharibəsində şanlı Zəfərin ildönümü yaxınlaşır. 30 illik həsrətdən sonra doğma torpaqlarımıza qovuşduğumuz bu haqq savaşının tacı olan Qələbəmiz xalqımıza əbədi qürur bəxş etdi. Müxtəlif yaradıcılıq sahələrində fəaliyyət göstərən insanlar Zəfər ruhuna kökləndi...

Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə şanlı Qələbəmizin birinci ildönümü münasibətilə keçirilən silsilə tədbirlər də qalib ruhumuzun parlaq təzahürüdür.

Noyabrın 2-də Heydər Əliyev Sarayında "Qarabağ Azərbaycandır!" adlı konsertlə Zəfər notlarına köklənmiş proqramın açılışı keçirildi.

Mədəniyyət Nazirliyi, Heydər Əliyev Fondu, Bəstəkarlar İttifaqı, Heydər Əliyev Sarayı və Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasının birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbirdə Prezident Administrasiyası Humanitar siyasət, diaspor, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin müdiri Fərah Əliyeva, mədəniyyət naziri Anar Kərimov, müdafiə sənayesi naziri Mədət Quliyev, digər dövlət qurumlarının, yaradıcılıq təşkilatlarının rəhbər şəxsləri, tanınmış elm, mədəniyyət xadimləri, Vətən müharibəsi qaziləri, musiqisəvərlər iştirak edirdi.

Öncə ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş igid Vətən övladlarının əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi. Tədbir iştirakçılarına salamlayan mədəniyyət naziri Anar Kərimov qeyd etdi ki, xalqımız tariximizin ən şanlı günlərini yaşayır. 44 günlük Vətən müharibəsində Ali Baş Komandanın qətiyyəti, Ordumuzun şücaəti nəticəsində torpaqlarımız düşməndən azad edildi: "Cənab Prezidentin göstərişləri ilə düşməni tapdağından azad edilmiş ərazilərdə yenidənqurma işləri aparılır.

Bu işlər çərçivəsində mədəniyyətə də xüsusi yer ayrılıb. İlk olaraq Şuşada Prezidentimizin iştirakı ilə tarixi "Xarıbülbül" festivalı bərpa olundu. İkinci böyük tədbir – Vaqif Poeziya Günləri keçirildi. Bu ilin sentyabrında Milli Musiqi Günündə Şuşa şəhərində Üzeyir bəyin musiqisi səsləndi. Beləliklə, mədəniyyətimizi Qarabağa qaytardıq. Bununla da bütün dünyaya göstərdik ki, mədəniyyət beşiyimiz Şuşa Azərbaycan şəhəridir".

davamı səh. 2-də

Böyük hədəfli qısa festival

rizənin səhnədən mənzərəsini, teatr estetikasında təzahürünü nəzərdə tutan layihənin açılışından öncə ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçən qəhrəmanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi.

Festivalın direktoru – Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin müəllimi, sənətsüənliq doktoru Elçin Cəfərov çıxış edərək 44 günlük Vətən müharibəsində tarixi Zəfərimizə həsr olunan layihə haqqında məlumat verdi.

davamı səh. 5-də

Azərbaycan İnvestisiya və Mədəniyyət Sammitinin iştirakçıları Şuşada və Gəncədə

Xəbər verdikimiz kimi, "Nizami Gəncəvi ili" çərçivəsində 27-29 oktyabr tarixində keçirilən Azərbaycan İnvestisiya və Mədəniyyət Sammitinin iştirakçıları tədbirin son günü Füzuli və Şuşaya, daha sonra Gəncə şəhərinə səfər ediblər.

İqtisadiyyat Nazirliyi və Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi, İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi (KOBİA) və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı Gənclər Forumunun (ICYF) təşkilatçılığı ilə gerçəkləşən və dahi Azərbaycan şairinin 880 illiyinə həsr edilən sammitə 20-dən çox ölkədən 120-dək nümayəndə qatılıb.

Oktyabrın 29-da Bakıdan təyərə ilə Füzuli Beynəlxalq Hava Limanına gələn heyət buradan avtobuslarla Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtına – Şuşa şəhərinə yola düşüb. Qonaqlar yol boyu düşmənin viran qoyduğu məkanların şahidi olublar. Səfər iştirakçılarına Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən bərpa-quruculuq işləri haqqında məlumat verilib.

Şuşanın mərkəzi küçələri, tarixi məkanları qonaqların böyük marağına səbəb olub. İllərdir düşməni əsarətində olmuş və 2020-ci ilin Vətən müharibəsində rəşadətli Ordumuz tərəfindən azad edilmiş Şuşa qalası əzəməti ilə tədbir iştirakçılarına heyretə gətirib. Sammit iştirakçılarından bir qismi Aşağı Gövhər ağa məscidində namaz qıldıqdan sonra Cıdır düzünə yollanıblar.

davamı səh. 4-də

"Kitabla gəlirik" — bölgələrə yayılan xoş ənənə

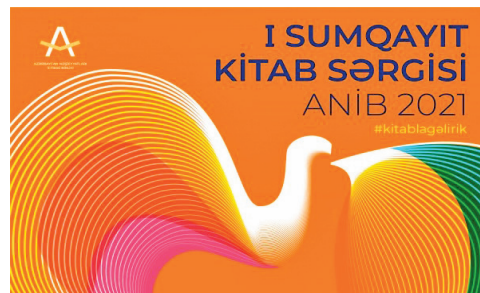
Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə paytaxtımız ənənəvi olaraq beynəlxalq kitab sərgisinə ev sahibliyi edir. 6-10 oktyabr tarixində gerçəkləşən 7-ci sərginin ab-havası çəkilməmiş Sumqayıtdan kitab bayramı sorağı gəldi. Deməli, genişmiqyaslı kitab sərgisi ənənəsinin yayılmasına şahid oluruq ki, buna da yalnız sevinmək lazımdır.

30-31 oktyabr tarixlərində "Azərbaycan Nəşriyyatları" İctimai Birliyinin (ANİB) təşkilatçılığı ilə "Kimyaçı" Mədəniyyət Sarayında I Sumqayıt Kitab Sərgisi keçirildi. "Kitabla gəlirik" deyəli altında təşkil olunan sərgi 8 Noyabr – Zəfər Gününə həsr edilmişdi.

tirakçılarına heyretə gətirib. Sammit iştirakçılarından bir qismi Aşağı Gövhər ağa məscidində namaz qıldıqdan sonra Cıdır düzünə yollanıblar.

davamı səh. 4-də

Sərginin açılış mərasimində Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının birinci müavini Teymur Səmədov, Mədəniyyət Nazirliyi Kitab sənayesi şöbəsinin müdiri Akif Marifli, millət vəkili, nəşriyyat rəhbərləri, kitabsevərlər iştirak edirdi.

davamı səh. 4-də

"Durna çırağı"

"Gündoğar ölkə" də

Müsbəiqə proqramında azərbaycanlı rejissor Hilal Baydarovun "Durna çırağı" filminin də yer aldığı 34-cü Tokio Beynəlxalq Film Festivalı oktyabrın 30-da işə başlayıb.

Festivalda əsas proqramda təqdim edilən ilk ekran əsəri amerikalı rejissor Klint İstvudun baş rolda özünün çəkildiyi "Kişi göz yaşları" filmi olub. Festival noyabrın 8-də daha bir ABŞ kinorejissoru və yazıçısı Steven Çboskinin "Əziz Evan Hansen" filminin nümayişi ilə başa çatacaq.

səh. 8

"Qalib olan Azərbaycan" in səhnəsində

səh. 2

Yaradıcı Sənayələr Federasiyası yaradıcı məhsul və xidmətlərin istehsalı, tanıtımı və ixracını təşviq edəcək

səh. 3

"Caz səsləri" nin konsert proqramları

səh. 5

əvvəli səh. 1-də

Dövlətimizin başçısı və birinci xanım qədim tarixi və mədəni irsi ilə tanınan, müxtəlif el sənəti növlərinin yaşadıldığı qəsəbəni gəzib, sakinlərlə söhbət edib, yerli sənətkarların dükanlarına baş çəkib, onların fəaliyyəti ilə maraqlanıblar. Sakinlərlə xatirə şəkilləri çəkilir.

Sonra Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Lahıcda-ki Bədəyün məscidində aparılan bərpa-təmir işləri ilə tanış olublar.

2019-cu ildə Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva İsmayilli rayonunun Lahıc qəsəbəsində səfərdə olarkən sakinlər Bədəyün məscidinin təmiri ilə bağlı müraciət etmişdilər. Mehriban Əliyeva məsciddəki vəziyyətlə tanış olmuş və burada əsaslı təmir işlərinin aparılması barədə tapşırıq vermişdi.

Prezidentin köməkçisi Anar Ələkbərov məlumat verib ki, 1791-ci ildə inşa edilən Bədəyün məscidində və ətraf ərazilərdə Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə bərpa-təmir işləri aparılıb. Məscid orijinal formasına uyğun bərpa edilib, məscidin minarəsi yenidən qurulub.

Qeyd edək ki, turistlərin hər zaman böyük maraq göstərdiyi Lahıcda küçə döşəmələri, bulaqlar və eyvanların tarixi görünüşü də bərpa edilir, ərazidə oturaçaqlar, tullantı qabları, gül dib-çəkləri, tarixi quruluşlu işıq dirəkləri, küçə və abidə adları olan, eyni zamanda turistik obyektləri göstərən lövhələr quraşdırılır.

Hazırda dövlət başçısının tapşırığına əsasən, İsmayilli rayonunun qədim

sənət mərkəzi, məşhur kələğayırıları hazırladığı Basqal qəsəbəsinin də turistik imkanlarının artırılması üçün işlər davam edir.

Prezident İlham Əliyev İsmayilli rayonunda başlanğıcını Muğanlı-İsmayilli yolunun 17-ci kilometrliyindən götürən Basqal-Sulut avtomobil yolunun açılışında da iştirak edib.

Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Saleh Məmmədov məlumat verib ki, 30,1 kilometr uzunluğunda yol 4 min nəfər əhalinin yaşadığı 11 yaşayış məntəqəsini birləşdirir. Yol üzərində 4 körpü tikilib.

Prezident və birinci xanım İsmayilli şəhərində Uşaq və Ailələrə Dəstək Mərkəzinin yeni binasının açılışında da iştirak edib, həmçinin Natiq Behdiyev adına 6 sayılı tam orta məktəbin yeni binası ilə tanış olublar.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva daha sonra Şamaxı rayonuna gəliblər. Dövlətimizin başçısı və birinci xanım ümummilli lider Heydər Əliyevin Şamaxı şəhərinin mərkəzində ucaldılmış abidəsini ziyarət edərək önünə gül dəstəsi qoyublar.

Prezident İlham Əliyev və Mehriban Əliyeva Şamaxı şəhərində Gənclər parkında görülmüş işlərlə tanış olublar. Park ölkə başçısı tərəfindən 2020-ci ilin "Könüllülər ili" elan edilməsi çərçivəsində "Regional İnkişaf" İctimai Birliyinin təşəbbüsü ilə yaradılıb.

Şamaxı Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Tahir Məmmədov dövlətimizin başçısına və birinci xanıma rayonda

Bölgələrin yenilənən siması

Prezident və birinci xanım İsmayilli və Şamaxı rayonlarında səfərdə olublar

həyata keçirilən layihələr barədə məlumat verib. Qeyd olunub ki, 2019-cu ildə Şamaxıda baş verən zəlzələdən sonra 4 minə yaxın ev yenilənib və bu layihə davam edir. Şamaxı Mədəniyyət Mərkəzi Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə yenidən qurulub. Turizm rayonunda nəqliyyatın təhlükəsiz hərəkəti ən vacib məsələdir. Bununla bağlı hazırda dairəvi yol ötürücüləri inşa olunmaqdadır.

Daha sonra Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva şəhid Samir Kaçayevin valideynləri ilə görüşüblər.

Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının məzunu, istedadlı gənc heykəltəraş Samir Kaçayev 2016-cı ilin Aprel döyüşlərində şəhid olub.

Şamaxıda böyüyüb başa çatmış heykəltəraşın "Küləklə sovrulanlar" adlı kompozisiyası birinci xanım Mehriban Əliyevanın diqqət və qayğısı nəticəsində Şamaxı şəhərində qoyulub. Bildirilib ki, bu, şəhidin valideynləri, həmçinin rayon sakinləri üçün böyük hədiyyə, rayona gələn qonaqların da diqqətini çəkən bir əsərdir.

Prezident İlham Əliyev Samir Kaçayev kimi vətənpərvər övlad böyütdüklərinə görə şəhidin valideynlərinə təşəkkür edib: "O, Aprel döyüşləri zamanı həlak olmuşdur. Biz düşməndən onun və bütün digər şəhidlərimizin qanını aldığ. Torpaqlarımızı geri qaytardıq, böyük Zəfər əldə etdik və Aprel döyüşlərinin bu Zəfərdə də öz rolunu var, öz payı var. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin. Bu da onun xatirəsinə özү tərəfindən yaradılmış bir əbədi abidə olacaq".

Prezident və birinci xanım Samir Kaçayevin valideynləri ilə abidə fonunda şəkil çəkdiriblər.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə yaradılan Yaradıcılıq Mərkəzinin açılışında iştirak ediblər.

Mərkəzin ikimərtəbəli binasında müxtəlif sənət növləri üzrə emalatxanalar yaradılıb. Burada toxuculuq, dulusçuluq, keçə sənəti, naxışvurma, keramika avadanlıqları, xalçaçılıq, heykəltəraşlıq, rəsm, rəngkarlıq üzrə emalatxanalar fəaliyyət göstərəcək. Mərkəzdə satış-sərgi salonu da yaradılıb.

Dövlət başçısı və birinci xanımın iştirakı ilə Şamaxıdakı Pirsaat Baba ziyarət-gah-məscid kompleksinin bərpa və yenidənqurma işlərindən sonra açılışı olub.

Onu da deyək ki, Orta əsrlərə aid bu ziyarət-gah müxtəlif zamanlarda dağıntıya məruz qalıb, 1918-ci ildə Hacı Cəfərqlu adlı xeyirxah şəxs tə-

Pirsaat çayının sahilində yerləşən Pirsaat Baba ziyarət-gahı əhalinin ən çox ziyarət etdiyi müqəddəs ocaqlardan biridir. 2019-cu ildə Şamaxıda baş verən zəlzələ zamanı ziyarət-gahın divarlarında çatlar əmələ gəlmişdi. Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə 2020-ci ildə burada bərpa-yenidənqurma işlərinə və yeni məscid binasının inşasına başlanılıb. Həmin il mayın 25-də Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva ziyarət-gahın yenidən qurulması çərçivəsində görülən işlərlə tanış olublar. Mütəxəssislərin iştirakı ilə həyata keçirilən işlər nəticəsində tarixi abidə və müqəddəs ziyarət-gah-məscid kompleksi qısa müddətdə yenidən qurulub. Məsciddə ibadət zalı ilə yanaşı, mərasim zalları da inşa olunub.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyevin xüsusi diqqəti sayəsində dini ziyarətgahlarımız və dini məbədlərimiz yenidən qurulur. Bu sahəyə Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu da öz töhfəsini verir, istər ölkəmizdə, istərsə də xaricdə dini abidələrin bərpası üzrə layihələr reallaşdırır. Bunlardan biri də Şamaxı şəhərinin girəcəyində, Bakı-Şamaxı-Yevlax avtomobil yolunun kənarında yerləşən Pirsaat Baba ziyarət-gahıdır.

rəfindən türbə şəklinə salınıb. Ziyarət-gah sovetlər dövründə dağıdılsa da, müstəqilliyimizin bərpasından sonra 1993-cü ildə yenidən inşa edilib, lakin zəlzələ nəticəsində dini ocağa zərər dəymişdi. Ötən ildən başlayaraq həyata keçirilən genişmiqyaslı yenidənqurma işləri nəticəsində artıq dini ibadət-gah yenidən əhalinin ixtiyarına verilir.

Dövlət başçısı və birinci xanım Şamaxı şəhər stadionunun açılışında iştirak ediblər.

AFFA-nın icraçı vitse-prezidenti Elxan Məmmədov məlumat verib ki, 2200 azarkeş tutumu olan Şamaxı şəhər stadionu UEFA-nın ikinci kateqoriyalı sertifikatına malik olacaq. Bu isə stadionda beynəlxalq oyunların keçirilməsinə imkan verir.

Prezident və birinci xanımın səfəri zamanı Şamaxı şəhərində Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə inşa edilən 7 sayılı körpələr evi-uşaq bağçasının, akademik Heydər Hüseynov adına Çarhan kənd tam orta məktəbinin yeni binasının, "Azərişiq" ASC-nin Şimal-Qərb Regional SCADA İdarəetmə Mərkəzinin, Şamaxı Üzüm Tinqçilik Mərkəzinin açılışı da olub.

"Qalib olan Azərbaycan"ın səhnəsində

Vətən müharibəsində şanlı Qələbəmizin ildönümü, 8 Noyabr – Zəfər Günü şərəfinə təşkil olunan mədəniyyət tədbirləri sırasına biri də qoşuldu.

Noyabrın 2-də Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə Teatr Xadimləri İttifaqının təşkil etdiyi "Qalib olan Azərbaycan" adlı tamaşalar festivalı işə başladı.

Akademik Milli Dram Teatrının Abbas Mirzə Şərifzadə səhnəsində təqdim olunan festivalın ilk tamaşası – "İnanıram" adlı monosəhnə performansı şəhid analarının iztirabının bir aktrisasının ifasında təsirli və emosional səhnə nümayişi idi.

Ülviyyə Heydərovanın müəllifi olduğu əsər əsasında Akademik Milli Dram Teatrının quruluşçu rejissoru Emil Əsgərovun hazırladığı tamaşa oğlunu müharibədə itirmiş ananın hiss və həyəcanlarını ifadəsidir. Mədəniyyət xadimlərinin, teatr ictimaiyyəti təmsilçilərinin izlədikləri tamaşada Vətən üçün canını verən qəhrəmanlar yetişdirən, mətanətli və güclü ana, şərefli şəhid anası obrazı təqdim olunur.

Tamaşanın nümayişindən sonra çıxış edən Xalq artisti, Teatr Xadimləri İttifaqının sədr müavini Hacı İsmayilov festivalın başlaması münasibətilə sənətseverləri təbrik etdi. Bildirdi ki, pandemianın səbəb olduğu uzunmüddətli məhdudiyyətlər və teatr təmsilçilərinin teatrdan, səhnədən uzaq düşdüyü dönmənin, nəhayət, festivallarla, premyeralarla əvvəzlənməsi sevinc hissi doğurur. Şanlı Qələbənin ildönümü münasibətilə xalqımızı təbrik edən sənətkar vurğuladı ki, azad və bütün Azərbaycanı yaşamaq böyük səadətdir və buna görə Ali Baş Komandan və müzəffər Azərbaycan Ordusuna minnətdarıq.

Qeyd edək ki, noyabrın 5-dək davam edəcək festivalın proqramına 4 tamaşa daxildir. Sənətseverlər Bakı Uşaq və Gənclər Teatrının "Cənnətə bilet" (müəllif və rejissor İlhamə Əhmədova), "Xoşbəxtliyin dəyəri" (müstəqil layihə kimi Sahib Məmmədov və Raulya Türkanın işi) və Qusar Ləzgi Dram Teatrının "Çingiz dastanı" (müəllif Abdulla Qurbani, rejissor Faiq Qardaşov) tamaşalarını da izləyə biləcəklər.

Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqının böyük səhnəsində oynanılacaq tamaşaları teatr mütəxəssislərindən ibarət münisiflər heyəti dəyərləndirəcək.

Həmidə RÜSTƏMOVA

əvvəli səh. 1-də

Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə noyabrın 10-dək şanlı Qələbəmizin birinci ildönümü münasibətilə silsilə Zəfər tədbirlərinin təşkil ediləcəyini bildiren Anar Kərimov bugünkü konsertin onlardan birincisi olduğunu diqqətə çatdırdı: "Bildiyiniz kimi, yaradıcı insanlar möhtəşəm Qələbəmizə həsr olunmuş musiqi əsərləri, ədəbi əsərlər və digər tarixi nümunələr ərsəyə gətiriblər. Bu gün isə biz sizlə birgə Azərbaycan bəstəkarlarının Zəfərimizə həsr olunmuş yeni əsərlərini dinləyəcəyik. Çox sevindirici haldır ki, bəstəkarların siyahısında üç nəslin nümayəndələri var. Həm gənc, həm orta, həm də yaşlı nəsil bəstəkarlığı məktəbinin nümayəndələri öz əsərlərində haqq savaşımızı işıqlandıraraq

Zəfərimizi notlara köçürüblər. Mən xüsusilə vurğulamaq istəyirəm ki, bu gün əsərləri səslənən bəstəkarlar arasında 44 günlük Vətən müharibəsi qazımız Vüqar Məmmədovun "Dəmir yumruq" əsəri də var".

Tretyakov Qalereyasında Tahir Salahovun sərgisi açılıb

Moskvada – Rusiya Dövlət Tretyakov Qalereyasında Azərbaycanın və SSRİ-nin Xalq rəssamı Tahir Salahovun (1928 –2021) sərgisi açılıb.

Tretyakov Qalereyasının ikinci binasında ("Yeni Tretyakovka") təşkil olunan sərgi görkəmli rəssamın anadan olmasının ildönümünə (29 noyabr) həsr edilib.

Ziyarətçilərə Tahir Salahovun natürmort, peyzaj, portret janrları

Anar Kərimov çıxışının sonunda Zəfər Günü münasibətilə xalqımızı təbrik etdi.

Daha sonra konsert proqramı təqdim olundu. İlk olaraq Üzeyir Hacıbəyli adına Azərbaycan

Notlara köçən Zəfər ruhu

sında Cəlal Abbasovun xor və simfonik orkestr üçün "Şanlı Azərbaycan" (söz: M.Şəhriyar) əsəri səsləndirildi.

Simfonik orkestrin ifasında daha sonra səslənən Azər Dadaşovun "Zəfər çalengi", Mobil Babayevin "Şanlı Qələbə", Elnarə Dadaşovanın "Vətən sağ olsun" (solist Əməkdar artist Rəhil Qasımov), Tural Məmmədlinin "Zəfər müjdəsi" (solist Xalq artisti Samir Cəfərov), Fərəngiz Əlizadənin "Zəfər marşı", Sərdar Fərəcovun "Azad Şuşa", Aygün Səmədzadənin "Ey türkl!" (söz: Əhməd Cavad, solist Xalq artisti Teyyub Aslan), Vüqar Məmmədovun "Dəmir yumruq" və digər bəstəkarların əsərləri alqışlarla

Dövlət Simfonik Orkestri (dirijor Xalq artisti Fəxrəddin Kərimov), Azərbaycan Dövlət Xor Kapellası (bədi rəhbər Xalq artisti Gülbakı İmanova) və Azərbaycan Milli Konservatoriyası Tələbə xorunun (bədi rəhbər Leyla Zaliyeva) ifa-

qarşılandı. Zəfər ruhlı musiqi layihələri paytaxtın müxtəlif teatr-konsert müəssisələrində noyabrın 10-dək davam edəcək.

Nurəddin MƏMMƏDLİ

məşhur əsərlərindən sayılan "Qara Qarayevin portreti" (1960), eləcə də "Abşeron motivləri" (1963), "Abşeron qadınları" (1967), "Xəzərin

qoynunda" (1966) və başqa tabloları nümayiş olunur.

Sərgi 2022-ci il yanvarın 22-dək davam edəcək.

“Filmin qəhrəmanları biz deyilik, bu Zəfəri bizə yaşadanlardır”

Vətən müharibəsi gerçəkliyinin əks olunduğu
“Fulya” sənədli filminin təqdimatı keçirildi

Pandemiya səbəbindən bir ildən artıqdır fəaliyyəti dayanan Anar Kərimov, ölkəmizdəki diplomatik korpusun nümayəndələri və kino xadimləri iştirak edirdi. Ekran işinin yaradıcı heyəti, həmçinin filmin qəhrəmanları – türkiyəli telejurnalist Fulya Öztürk və teleoperator Halil Kahraman da təqdimata qatılmışdı.

Mərasimdə mədəniyyət naziri Anar Kərimov, ölkəmizdəki diplomatik korpusun nümayəndələri və kino xadimləri iştirak edirdi. Ekran işinin yaradıcı heyəti, həmçinin filmin qəhrəmanları – türkiyəli telejurnalist Fulya Öztürk və teleoperator Halil Kahraman da təqdimata qatılmışdı.

C.Cabbarlı adına “Azərbaycanfilm” Kinostudiyası ilə Türkiyənin “Dada Yapım” şirkətinin birgə istehsalı olan filmin rejissorları Tahir Əliyev və Aykut Taşkın, təsvir rejissoru Cengizhan Durmaz, prodüserləri Özcan Dada və Fariz Əhmədovdur. Təqdimatdan əvvəl jurnalistlərə müsahibə verən Fulya Öztürk Vətən müharibəsində çəkilişləri yada salaraq operator Halil ilə birlikdə 44 gün ərzində tarixdə heç zaman unudulmayacaq dəhşətli hadisələrə şahidlik etdiklərini bildirdi: “Əslində, heç istəmədim filmə mənim adım verilsin. İkinci Qarabağ müharibəsində çoxlu ölən və ya-

ralanan insan gördüm. Bu torpaqlarda o qədər qarəsiz qalan körpə, uşaq, ana gördüm ki, çox güclü xarakterim olsa da, həyatımda bu qədər stres yaşamamışdım. Gəncə şəhərindəki o qətləmi heç zaman unutmayacağam”.

“Azərbaycanfilm” Kinostudiyasının direktoru Fariz Əhmədov ekran işinin Vətən müharibəsi ilə bağlı həqiqətlərin dünya birliyinə çatdırılmasına yardımçı olacağını qeyd etdi.

Filmin nümayişindən öncə Mədəniyyət Nazirliyinin Audiovizual və interaktiv media şöbəsinin müdiri Rüfət Həsənov giriş sözü ilə çıxış edərək qonaqları salamladı. Diqqətə çatdırdı ki, bu gün premyerası təşkil edilən “Fulya” filmi nazirliyin Vətən müharibəsi ilə əlaqədar elan etdiyi “Böyük qayıdış” qisamejrajlı bə-

di, sənədli və animasiya filmləri müsabiqəsində qalib olan layihələrdən biridir.

Daha sonra filmin yaradıcı heyəti səhnəyə dəvət edildi. Fulya Öztürk çıxış edərək dedi: “Halil Kahramanla 44 günlük müharibə boyunca çiyin-çiyinə çalışdıq. İş həyatımda ilk dəfə Ermənistanın törətdiyi cinayətlərə şəxsən şahid oldum. Ermənistanın uşaq qatili olmasının sübutu kimi bu filmi bütün dünyanın görməsini istəyirəm. Biz Bərdə və Gəncə hadisələrinin çəkilişlərindən hotələ qayıtdıqda Avropa və Amerika kanallarına baxırdıq, onların heç biri bu faciədən danışmırdı. Biz də deyirdik ki, əgər dünya bu faciəni göstərmirsə, biz göstərəcəyik. Amma Zəfər Günü ilə bütün dünya gördü ki, Azərbaycan öz haqlı qələbəsini qazandı.

Əsas qəhrəmanlar biz deyilik, bu Zəfəri bizə yaşadan qəhrəman şəhidlər, qazilər, Azərbaycan Ordusudur, şəhidlərin ailələridir”.

Sonra “Fulya” filmi nümayiş olundu. Filmə 44 günlük Vətən müharibəsi günlərində türkiyəli jurnalistin yaşadığı və lentə aldığı görüntülər montaj edil-mədən əksini tapıb.

LALƏ

İstanbulda Atatürk Mədəniyyət Mərkəzinin yeni binası açılıb

Türkiyə Cümhuriyyətinin yaranmasının 98-ci ildönümü, 29 Oktyabr – Cümhuriyyət Günü təntənələri sırasında qardaş ölkənin mədəni-ictimai həyatında əlamətdar hadisə baş verib. İstanbul şəhərində Cümhuriyyətin tarixi nişanələrindən olan Atatürk Mədəniyyət Mərkəzinin (Atatürk Kültür Mərkəzi – AKM) yeni binasının möhtəşəm törənlə açılışı keçirilib.

Türkiyədə incəsənətin, mədəniyyətin nəbzinin yenidən döyünəcəyi, eyni zamanda müasir memarlıq nümunəsi olan mərkəzin açılış mərasimində bir sıra ölkələrin rəsmiləri qatılıb. Qardaş ölkə üçün belə şanlı və qürurlu tarixdə Azərbaycan mədəniyyət naziri Anar Kərimovun rəhbərlik etdiyi heyət də İstanbulla səfər edib. Nümayəndə heyəti AKM-in yeni binasının açılış mərasimində iştirak edib.

Mərasimdə çıxış edən Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan Türkiyə dövlətinin əzəmətli tarixindən, sarsılmaz qüdrətindən bəhs edib. Türkiyənin mədəniyyət və turizm naziri Mehmet Nuri Ersoy mərasimə təşrif buyurmuş qonaqları salamlayaraq, AKM-in yeni binası ilə bağlı məlumat verib. Mərasimdə daha sonra məxsusi olaraq Atatürk Mədəniyyət Mərkəzinin yeni binasının açılışı üçün yazılmış “Sinan” operasının ilk nümayişi olub. Türkiyə Prezidentinin təşəbbüsü ilə tanınmış bəstəkar Hasan Uçarsunun yazdığı opera türk mədəniyyət tarixində böyük izlər qoymuş Memar Sinanın həyatından bəhs edir.

Anar Kərimov məşhur türk seriallarının çəkildiyi məkanla tanış olub

Mədəniyyət naziri Anar Kərimov İstanbulla səfəri zamanı həm-karı – Özbəkistanın mədəniyyət naziri Ozodbek Nazarbekov ilə Türkiyənin məşhur seriallarının çəkildiyi məkanla tanış olub.

Onlar tanınmış ssenarist və film prodüseri Mehmet Bozdağın müşayiəti ilə “Diriliş Ərtöğrü”, “Quruluş Osman”, “Bozkır Arslanı Cəlaləddin”, “Dəstan” kimi milyonlarla tamaşaçının sevrək izlədiyi ekran əsərlərinin çəkiliş meydançasını ziyarət ediblər.

Yaradıcı heyətlə görüşüb, çəkiliş prosesi, buradakı texniki imkanlar və s. barədə məlumat alan Anar Kərimov son illər türk seriallarında rol alan həmyerlimiz, məşhur idmançı Zabit Səmədovla da səmimi söhbət edib.

Səfər zamanı Mehmet Bozdağın yaradıcısı olduğu film şirkətinin Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyi ilə kinematografiya sahəsində gələcək əməkdaşlığı da müzakirə olunub.

Latviyadan Milli Kitabxanaya hədiyyə

Latviyanın ölkəmizdəki səfirliyi tərəfindən Azərbaycan Milli Kitabxanasına kitablar hədiyyə edib. Noyabrın 2-də kitabxananın beynəlxalq əməkdaşlıq zalında kitabların təqdimatına mərasimi keçirilib.

Milli Kitabxananın direktoru, professor Kərim Təhirov qonaqlara kitabxana haqqında məlumat verib. Bildirib ki, Azərbaycan Milli Kitabxanası Latviya Milli Kitabxanası ilə əməkdaşlıq çərçivəsində sərgilərin təşkili, kitab və resurs mübadiləsi və s. həyata keçirir.

K.Təhirov qeyd edib ki, 2019-cu ildə Milli Kitabxanada beynəlxalq əməkdaşlıq zalının açılışı olub. Zal yaradılarkən burada Latviya da daxil olmaqla 13 ölkə ilə bağlı guşələr vardı. Hazırda zalda 16 ölkəyə aid daimi guşə var. Səfirlikdən hədiyyə edilən kitablar Latviya daimi guşəsində və xarici ədəbiyyat kolleksiyasında yer alacaq.

Latviyanın Azərbaycandakı səfirinin müavini xanım Viya Buşa çıxış edərək iki ölkə arasında əlaqələrin əhəmiyyətindən, eləcə də mədəniyyət sahəsində əməkdaşlıqdan danışdı. O, Latviya və Azərbaycan milli kitabxanaları arasında birgə layihələrin həyata keçirilməsindən məmnunluğunu bildirdi: “Təqdim edilən kitablar Latviya Mədəniyyət Nazirliyinin Azərbaycan Milli Kitabxanasına hədiyyəsidir. İnanıram ki, bu kitablar mədəni əlaqələrimizin daha da möhkəmlənməsinə öz töhfəsini verəcək”.

Xanım diplomat ölkəsinə dair bir neçə kitabı K.Təhirova təqdim edib. Direktor da öz növbəsində “Azərbaycan Milli Kitabxanası. Fotoalbom”, “Salam Azərbaycan” və “Karabakh” kitablarını qonaqlara hədiyyə verib.

Sonda Milli Kitabxanaya hədiyyə edilən kitablarla tanışlıq olub.

Tbilisidə “Vətən bağı xarıbülbul”

Tbilisidəki M.F.Axundzadə adına Azərbaycan Mədəniyyəti Muzeyində ölkəmizin 44 günlük Vətən müharibəsində Qələbənin ildönümünə həsr olunmuş “Vətən bağı xarıbülbul” adlı tədbir keçirilib.

Marneulidəki “Qrinvic” Təhsil Mərkəzinin təşəbbüsü ilə keçirilən tədbirdə Azərbaycanın və Türkiyənin Gürüstandakı səfirliklərinin əməkdaşları, tələbələr, ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Tədbirdə “Gənclər Dostluğu” İctimai Birliyinin sədri Güllü Aliyeva, “Qrinvic” Təhsil Mərkəzinin direktoru Anna Aliləhverdizadə, səfirliyimizin müşaviri Eldar Bayramov, Türkiyə Səfirliyinin əməkdaşı Yüksel Kara, Yunus Əmrə İnstitutunun Tbilisidəki nümayəndəsi Ali Oğuzhan Yüksel, Marneuli bələdiyyəsinin üzvü Rövsən İsgəndarov və başqa çıxış edənlər Azərbaycanın Zəfər qazandığı Vətən müharibəsinin tarixi əhəmiyyətindən söz açıblar.

Vətən müharibəsindən bəhs edən sənədli film nümayiş etdirilib, musiqilər səsləndirilib. Tədbir çərçivəsində rəsm dərnəyi şagirdlərinin əl işləri nümayiş etdirilib.

Xalçaların ölkədən qanunsuz çıxarılmasının qarşısını almaq məqsədilə

“Azərxaqla”dan gömrük orqanlarının işçiləri üçün təlim

“Azərxaqla” ASC tərəfindən Dövlət Gömrük Komitəsi (DGK) əməkdaşları üçün “QR kod və onun istifadə qaydaları” adlı təlim təşkil olunub. Təlim “Azərbaycan Respublikasında xalça sənətinin qorunmasına və inkişaf etdirilməsinə dair 2018-2022-ci illər üçün Dövlət Proqramı”nın icrasını təmin etmək, bu sahədə gömrük orqanları əməkdaşlarının peşə və ixtisas biliklərini artırmaq məqsədilə keçirilib.

“Azərxaqla”dan bildirilib ki, təlimin məqsədi gömrükçülərin xalça və digər toxuma məmulatları haqqında bilgilərini artırmaq, sərhədkeçmə prosesində gömrük işinin daha səmərəli və sürətli şəkildə reallaşdırılmasına nail olmaq, “Azərxaqla”nın QR kodlu xalçaları ilə iş prinsipləri, istifadə qaydaları kimi məsələləri iştirakçılara çatdırmaqdır.

“Azərxaqla”nın emalatxanalarında toxunan xalçaların ölkədən qanunsuz çıxarılmasının qarşısını alınması məqsədilə yaradılan QR kod sistemi DGK əməkdaşlarının işini yüngülləşdirməklə yanaşı hər iki qurumun qarşılıqlı əməkdaşlığı üçün əlverişli şərait yaradır.

Dörd gün davam edəcək təlimin ilk günündə Gömrük Sərhəd Buraxılış Məntəqələrinin İşinin Təşkili Baş İdarəsinin Rəisi Vəlif Qurbanov çıxış edərək təlimin təşkilinə görə “Azərxaqla” ASC-yə komitə adından təşəkkürünü bildirdi.

Öz növbəsində “Azərxaqla” ASC əməkdaşları bu sahədəki Dövlət Proqramı, eləcə də onun icra vəziyyəti barədə əməkdaşları məlumatlandırıb. Bildirilib ki, Azərbaycan xalçası adı altında xaricdə istehsal edilən saxta xalça-

ların ölkəmizə idxalının və satışının qarşısının alınması, bu sahədə qaçaqmalçılıq halları ilə ciddi mübarizədə “Azərxaqla”nın QR kod sisteminin tətbiqi müsbət nəticə verəcək.

Daha sonra Dövlət Proqramının icrası ilə bağlı geniş müzakirələr aparılıb, ekspertlər orijinal “Azərxaqla” məhsullarının bəşqə ölkələrdə istehsal edilən, yaxud saxta xalçalardan ayırd etməyin yolları, QR kodun tətbiqi zamanı qarşıya çıxıb biləcək müxtəlif hallar haqda suallara cavab veriblər.

Azərbaycan Milli Xalça Muzeyində Xalq rəssamı Kamil Əliyevin 100 illiyinə həsr olunmuş “Kamil Əliyev: rəssam və dövr” sərgisi çərçivəsində rəssamlıq və dekorativ-tətbiqi sənət üzrə təhsil alan tələbələr üçün silesitə ustad dərsləri davam edir.

Muzeydən bildirilib ki, dərslərdə görkəmli sənətkarın yaradıcılığı, ornamental üslubu, yaratdığı xalça-

Tələbələr üçün ustad dərsləri davam edir

ların texniki xüsusiyyətləri və koloriti, müraciət etdiyi mövzular barədə ətraflı məlumat verilir. Ustad dərsləri üçün bütün ləvazimatlar muzey tərəfindən təmin olunur.

Qeyd edək ki, muzey əməkdaşları tərəfindən hər həftənin dördüncü günü təşkil olunan ustad dərslərində həmçinin iştirakçılara Kamil Əliyevin əsərləri əsasında eskizlərin hazırlanması da öyrədilir.

Azərbaycan investisiya və Mədəniyyət Sammitinin iştirakçıları Şuşada və Gəncədə

əvvəli səh. 1-də

Türkiyə və Azərbaycan İş Adamları və Sənayeçilər İctimai Birliyinin (TÜİB) rəhbəri Hüseyn Böyükfırat Türkiyənin Qarabağın azad olunmasında Azərbaycanın yanında olduğu kimi, quruculuq işlərində də iki qardaş ölkənin birgə addımla-yacağını söyləyib: "Türkiyənin bir çox şirkətləri ilə Şuşanı görməyə gəlmişik. Həyata keçirəcəyimiz işlərin əsas məqsədi burada yaşaya-caq əhalinin işlə təmin edilməsidir. Gələcəkdə yenə də qardaş ölkəyə dəstək olmaq üçün türk iş adamları azad olunan torpaqlara gələcəklər".

İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı Gənclər Forumunun rəhbəri Taha Ayhan deyib: "Qarabağ Zəfərini qeyd etmək, şəhidlərimizin ruhunu anmaq və dünyaya səsimizi çatdırmaq üçün millətlərarası komanda ilə Şuşaya gəlmişik. Ümid edirik, bu ziyarətimiz gələcək işlərimizə xeyir gətirər".

Həmin gün axşamüstü Gəncəyə gələn qonaqlar öncə Nizaminin məqbərəsini ziyarət ediblər. Sonra heyət F.Əmirov adına Gəncə Dövlət Filarmoniyasında "Nizami irsi incəsənətdə" adlı musiqili-ədəbi proqramı izləyib.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikası mədəniyyət nazirinin birinci müavini Elnur Əliyev, Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin

başçısı Niyazi Bayramov, Türkiyənin Gəncə şəhərindəki baş konsulu Zeki Öztürk, Gəncə Regional Mədəniyyət İdarəsinin rəisi Vasif Cənnətov və digər rəsmilər iştirak ediblər.

F.Əmirov adına Gəncə Dövlət Filarmoniyasının Xalq çalğı alətləri orkestri (bədi rəhbər və dirijor, Əməkdar artist Elçin Elçiyev) və Kamera orkestri (bədi rəhbər və dirijor, Xalq artisti Rafael Bayramov) maraqlı musiqi proqramı təqdim edib.

Musiqi proqramında Nizami Gəncəvinin sözlərinə yazılmış "Sənsiz", "Sevgili canan" (Üzeyir Hacıbəyli), "Gülüm" (Fikrət Əmirov) və s. mahnı və romanslarla bərabər, Niyazi, Tofiq Quliyev, Telman Hacıyev, Müslüm Maqomayev, Rauf Hacıyev və Aqşin Əlizadənin əsərləri, xalq mahnıları, eləcə də "İgidlər", "Sanı gəlin" rəqləri (bədi rəhbər – filarmoniyanın baletmeysteri Sənan Cavadov) ifa olunub.

Konsertdə Xalq artisti Sevinc İbrahimova, Əməkdar artistlər Kəmalə Tağızadə, Tural Abdullayev, Əməkdar mədəniyyət işçisi Mehparə Cəfərova, solistlər Zeynəb Hüseynova, Vasif Bayramov, Rüstəm Cəfərov, Fəridə Mustafayeva, Elnur Pişnamazzadə çıxış ediblər.

Proqram M.Maqomayevin "Azərbaycan" mahnısı ilə sona çatıb. Konsertdə Türkiyənin milli bayramı, 29 Oktyabr – Cümhuriyyət Günü münasibətilə təbrik səsləndirilib.

Səhnəyə Azərbaycan və Türkiyənin Dövlət bayraqları gətirilib.

Sonda səhnəyə çıxan mədəniyyət nazirinin birinci müavini Elnur Əliyev sammit iştirakçılarının Gəncə şəhərində səmimi qarşılınması və mədəni proqramın təşkilinə görə nazir Anar Kərimovun adından minnətdarlığını bildirib. Nazir müavini konsertdə çıxış edən sənətkarlərə təşəkkür edib.

“Kitabla gəlirik” – bölgələrə yayılan xoş ənənə

Zəfər Gününə həsr olunmuş I Sumqayıt Kitab Sərgisi keçirildi

əvvəli səh. 1-də

ANİB-in sədri, "Hədəf" Şirkətlər Qrupunun baş direktoru Şəmil Sadiq sərgi iştirakçılarını salamladı.

Birinci və İkinci Qarabağ müharibələrinin iştirakçısı, tanınmış jurnalist İlham Ağayev (Tumas) çıxışında Vətən müharibəsində qazanan şanlı Zəfərdə kitabın rolundan bəhs etdi.

Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının birinci müavi-

ni Teymur Səmədov qeyd etdi ki, hər bir xalqın inkişafı, onun gələcəyi əldən asılıdır: "Gənclərə gələcəyimizi nurlandıran, dünyanın sirlərini bizə açan kitablarla dost olmağı tövsiyə edirəm".

Milli Məclisin İqtisadi siyasət komitəsinin sədri Tahir Mirkişili bildirdi ki, Sumqayıt şəhəri hər zaman elm və təhsildə qazandığı uğurlarla fəxrənib: "Informasiya vəsədibir kitab mütaliə etmək çox vacibdir.

Kitabsız ev pəncərəsiz mənzil kimidir. Nə qədər kitabımız olarsa, evimiz, cəmiyyətimiz də bir o qədər inkişaf edir. Hər birimiz bu sərgidən bir kitab almaqla həyatımızı zənginləşdirə bilərik".

Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin sədri Qənirə Paşayeva sərginin əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirdi. Söylədi ki, sərginin Zəfər bayramımıza həsr edilməsi təqdirəlayiq addımdır: "Hər bir millət elm və kitablar vasitəsilə inkişafa nail ola bilər. Böyük Hüseyn Cavidin dediyi kimi, "Turana qılncından daha kəskin, ulu qüvvət, Yalnız mədəniyyət, mədəniyyət, mədəniyyət!".

Bugünkü tədbiri ziyalılığın güclənməsinə atılan addım kimi dəyərləndirirəm. Sərgiyə qızları ilə gələn valideynləri görürəm. Onlara söyləmək istəyirəm ki, qızlarınıza sərgidən kitab alanda qeyd

edərsiniz ki, "bunu sənə cəhiz alıram". Birinci sinfə gedəndə atam mənə Nizami Gəncəvinin kitablarını alanda həmin sözü demişdi. Mən o illərdən sonra anladım ki, bir atanın öz qızına verəcəyi ən önəmli dəyər kitabdır, təhsildir".

Millət vəkili Arzu Nağıyev dedi ki, çağımızda informasiya texnologiyaları nə qədər inkişaf etsə də, kitab öz əhəmiyyətini qoruyub saxlayır.

Mədəniyyət Nazirliyi Kitab sənayesi şöbəsinin müdiri Akif Mərifli sərgi iştirakçılarına nazir Anar Kərimovun salamlarını çatdırdı. Söylədi ki, bizləri nəşirlərlə, oxucularla bir ayara gətirən dəyər məhz kitabdır: "Osmanlı hökmdarı Fateh Sultan Mehmet fəth etdiyi ölkələrdə ilk olaraq kitabxana yaradırdı. Həqiqətən də, kitab bizi parlaq gələcəyə aparən dəyərdir".

Şöbə müdiri Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgisinin bu ildən etibarən hər il keçiriləcəyini diqqətə çatdırdı. O, lokal səviyyəli kitab sərgilərinin ANİB-in dəstəyi ilə bütün regionları əhatə edəcəyini bildirdi.

Çıxışlardan sonra tədbir iştirakçıları sərgi stendləri ilə yaxından tanış oldular.

Açılış mərasimindən sonra sərginin təşkilatçılarından "Qədim qala" nəşriyyat evinin icraçı direktoru, ANİB İdarə heyətinin üzvü Şöhlət İxtiyaroglu qəzetimizə müasirəsinə Sumqayıtda ilk dəfədir belə böyük kitab sərgisinin keçirildiyini bildirdi: "Sərginin çox zəngin proqramı var. Kitab festivalına 30-dan çox yerli nəşriyyat və bir neçə böyük kitab mağazası qatılıb. Sərgidə bütün nəşriyyat tərəfindən kitablara 50%-dək endirim tətbiq olunacaq. Eyni zamanda sərgi müddətində şair və yazıçıların da iştirakı ilə təqdimatlar, imza mərasimləri, şeir gecələri, uşaqlar üçün nağıl saatları, rəsəmlərin əsərlərindən ibarət sərgi və konsert proqramları təşkil olunacaq. Bundan əlavə, öz kitablarını təqdim etmək istəyən müəlliflər üçün ANİB-in innovativ layihəsi olan "Öz kitabını sat" güşəsi də fəaliyyət göstərir".

Qeyd edək ki, Sumqayıtdakı kitab bayramında Mədəniyyət Nazirliyi və Milli Kitabxananın işgaldan azad edilmiş ərazilərdə yaradılacaq kitabxana fondları üçün ədəbiyyat nümunələrinin toplanılmasını nəzərdə tutan "Qarabağa kitabla gedirik" birgə layihəsinə dəstək məqsədilə ayrıca stend də təşkil olunmuşdu.

ANİB-in növbəti kitab sərgisinin Gəncədə keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Bizə Qələbə yaşadanlar unudulmur

Kürdəmir RMI-nin rəisi Faiq Xudanlı və idarənin əməkdaşları Vətən müharibəsi şəhidi Zaur Kərimovun anım mərasimində iştirak etdilər. Füzuli rayonunda məktəblilərin vətənpərvər ruhda inkişafı üçün "Tariximizi öyrənək" adlı layihəyə başlanılıb. Layihə çərçivəsində Qazaxlar kənd məktəbinin şagirdləri Füzuli Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyinə ekskursiya ediblər. Şagirdlərə şanlı Zəfərimiz, eləcə də şəhidlərimizin qəhrəmanlıq dolu döyüş və həyat yolları barədə məlumat verilib.

İsmayılı RMI-nin əhatə etdiyi Şamaxı rayon Mirzə Ələkbər Sabirin Ev-Muzeyində Vətən müharibəsi qazıları ilə görüş keçirilib.

Gəncə RMI Kəlbəcər rayon MKS-nin Şaplar kənd kitabxana filialının işçiləri Vətən müharibəsi şəhidi Elbrus Hüseynovun ailəsi ilə "Şəhidlər hər an qəlbimizdədir" adlı görüş təşkil ediblər.

Ağdaş RMI-nin Ağdaş rayon Heydər Əliyev Mərkəzində Vətən müharibəsinin birinci ildönümü ilə əlaqədar "Zəfər Gününü yaşadan qəhrəmanlar" mövzusunda tədbir keçirilib. İlk olaraq mərkəzin foyesində eyni mövzuda keçirilmiş rəsm müsabiqəsi qaliblərinin əl işlərindən ibarət sərgiyə baxış olub. Müsəbiqənin qaliblərinə regional idarənin fəxri fərman və hədiyyələri təqdim olunub. Daha sonra Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin mayoru, Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı Gündüz Səferliyə həsr olunan videoçarx nümayiş etdirilib. Sonda Gəncə teatrının təqdimatında "Şuşa, sən azadsan!" adlı kompozisiya təqdim olunub.

Lerikdə "Şəhidlər abidə kompleksi"nin açılış mərasimi keçirilib. Mərasimdə rayon İcra Hakimiyyətinin rəhbərliyi, Lənkəran Regional Mədəniyyət İdarəsinin rəisi Şahin Şahbazov, millət vəkili İqbal Məmmədov, şəhid valideynləri, Vətən müharibəsi qazıları iştirak ediblər.

Şəmkir RMI-nin rəisi Zöhrab Adıgözəlov və idarənin kollektivi İkinci Qarabağ müharibəsi şəhidləri Kənan Müzəffəri və Elvin Mustafayevin anım tədbirində iştirak ediblər. Gədəbəy rayonunun Miskinli kəndində Qarabağ müharibəsi şəhidlərinin xatirəsinə inşa edilmiş memorial kompleksin açılışı olub. Tədbirə Gədəbəy Rayon İcra Hakimiyyəti və regional idarənin əməkdaşları, şəhid ailələri, qazılar qatılıb.

Xaçmaz RMI Quba rayon MKS-nin Xucbala kənd kitabxana filialında Vətən müharibəsi şəhidi Orxan Balayevin anım günü ilə əlaqədar "Şəhidlər unudulmur" adlı tədbir keçirilib.

Sumqayıt Regional Mədəniyyət İdarəsində (RMI) Vətən müharibəsi şəhidi Samir Nadirovun atası ilə görüş keçirilib. İdarənin rəisi Rəşad Əliyev 44 günlük müharibədə Vətən oğullarının misilsiz şücaətindən söz açıb. O, şəhid ailəsinin qayğıları ilə maraqlanıb. İdarə tərəfindən qəhrəmanın il mərasimi üçün köməklik göstərilib. İdarənin rəisi və kollektivi Xızı rayonunda Vətən müharibəsi şəhidi Elməddin Cəfərovun anım mərasimində iştirak ediblər.

Masallı RMI Masallı rayon Heydər Əliyev Mərkəzində Vətən müharibəsi şəhidlərinin həyatı və döyüş yoluna işıq salan yazıçı-publisist Nureddin Ədiloğlunun "Şəhidlər manifesti" kitabının təqdimatı keçirilib. Tədbirdə Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Şahin Məmmədov, millət vəkilləri, mədəniyyət müəssisələrinin əməkdaşları və digər qonaqlar iştirak ediblər. Yardımlı rayon Heydər Əliyev Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə "Tarixə qızıl hərflərlə yazılan Qələbə" adlı sərgisinin təqdimatı keçirilib. Tədbirdə mərkəzin əməkdaşları, Yardımlı Dövlət Rəsm Qalereyası və şəhər kitabxanasının kollektivi iştirak edib.

Ağstafa RMI Ağstafa rayon Mədəniyyət Mərkəzi filiallarının əməkdaşları Vətən müharibəsi şəhidləri Təbriz Quliyev, Aqil Bağirov, Əfqan Səfərov, Bahaləddin İsmayilov və Emin Əmrəhovun ailələrini ziyarət ediblər. Qazax Dövlət Rəsm Qalereyasında Vətən müharibəsinin birinci ildönümü münasibətilə "Qazax şəhidləri" başlığı altında dərnək üzvlərinin əl işlərindən ibarət sərgi təşkil olunub. Qazax şəhər 1 nömrəli Uşaq musiqi məktəbində Vətən müharibəsi qazıları ilə görüş keçirilib.

Şəki RMI M.F.Axundzadə adına Şəki şəhər Mədəniyyət Mərkəzinin Daşbulaq kənd Diyarşünaslıq klubunda sakinlərin və II Qarabağ müharibəsi qazılarının iştirakı ilə "Şəhidlər ölməz, Vətən bölünməz!" adlı görüş keçirilib.

Bəşir Səfəroğlu adına Xalq teatrı Ağdaşda çıxış edib

Bərdə Regional Mədəniyyət İdarəsi (RMI) tərəfindən mədəni əlaqələrin inkişaf etdirilməsi və qabaqçılıq iş təcrübələrinin bölüşülməsi məqsədilə layihələr həyata keçirilib. İdarənin tabeliyindəki Yevlax şəhər Bəşir Səfəroğlu adına Xalq teatrının hazırladığı "Zəfərin mübarək, Azərbaycan!" adlı səhnə əsəri Ağdaş rayon Heydər Əliyev Mərkəzində nümayiş olunub.

Ağdaş RMI-nin rəisi Səxavət Məmmədov çıxış edərək bu kimi layihələrin davam etdirilməsinin vacibliyini bildirib.

Nümayişdən öncə Ağdaş RMI-nin rəisi Səxavət Məmmədov və Bərdə RMI-nin rəisi Valide Nəbatova çıxış edərək Zəfər Günü ilə əlaqədar həyata keçirilən silsilə tədbirlərdən, iki regional idarə arasında mədəni mübadilənin önəmindən bəhs ediblər. Yevlax şəhər Mədəniyyət Mərkəzinin direktoru Eldəniz Mustafayev tamaşa barədə məlumat verib.

Sonra səhnə əsəri təqdim olunub. İdeya müəllifi Əməkdar mədəniyyət işçisi Zöhrə Adıgözəlova olan tamaşada Gülnigar Rəhimlinin "Elman və Sənuber" pyesinin motivlərindən istifadə olunub. Səhnə əsərində Vətən müharibəsində Azərbaycan əsgərlərinin şücaətindən, qazanan şanlı Zəfərdən, Azərbaycan ailəsinə məxsus milli-mənəvi dəyərlərdən bəhs edilir.

Sumqayıt RMI Abşeron rayon Mədəniyyət Mərkəzində "Notiq" rittm qrupunun ustad dərsləri keçirilib. Mərkəzdə həmçinin ustad sənətkar Aşiq Ələsgərin 200 illik yubileyinə həsr olunan "Səzim mənim, sözüm mənim" adlı müsabiqə ilə əlaqədar dəyirmi masa təşkil edilib.

İsmayılı RMI Qəbələ rayon Mədəniyyət Mərkəzində "Zəfər salnaməsi" başlığı altında hərbi-vətənpərvərlik mövzusunda bədii-qiraət müsabiqəsi keçirilib.

Gəncə RMI Gəncə şəhər MKS-nin oxu zalında Əməkdar mədəniyyət işçisi, şair-publisist Bəxtiyar Muradovun "Gözün aydın, Qarabağım" poeması əsasında M.Ə.Sabir adına 5 sayılı orta məktəbin şagirdlərinin ifasında ədəbi-bədii kompozisiya təqdim edilib. Gəncə şəhər Z.Qayıbov adına 5 nömrəli Uşaq musiqi məktəbində Aşiq Ələsgərin 200 illik yubileyi münasibətilə müəllifli ədəbi-bədii gecə keçirilib. Şəhər 4 nömrəli Uşaq musiqi məktəbi Nəzəriyyə şöbəsi tərəfindən "Nizami poeziyası" mövzusunda tədbir keçirilib.

Mədəniyyət müəssisələrindən qısa xəbərlər

Sabirabad Regional Mədəniyyət İdarəsinin (RMI) əhatə etdiyi Şirvan şəhər Mədəniyyət Mərkəzinin təşəbbüsü ilə çəkilmiş "Qarabağ Azərbaycandır!" qısametrajlı filminin təqdimatı olub. Regional idarənin rəisi Fərid Qurbanzadə Vətən müharibəsinə həsr olunmuş filmlərin şanlı tariximizin təbliğ olunmasında, gənc nəslin vətənpərvər ruhda yetişməsinə əhəmiyyətini vurğulayıb. Filmin rejissoru Elşən İsmayilov ekran əsəri haqqında məlumat verib, göstərdiyi dəstəyə görə regional idarəyə minnətdarlığını bildirib.

Şəki RMI Şəki şəhər 3 nömrəli Uşaq musiqi məktəbində Vətən müharibəsinə həsr olunmuş "Biz qayıtmışıq" adlı tədbir keçirilib. Tədbirdə vətənpərvər ruhlu musiqi nömrələri ifa edilib. Qax rayon Qum kənd Sənətkarlıq evi və kənd kitabxanasının birgə təşkilatçılığı ilə "Qarabağı necə görürəm?" mövzusunda tədbir keçirilib. Oğuz rayon Yaşqublu kənd kitabxanasında "Qarabağ Azərbaycandır!" adlı ədəbi-bədii kompozisiya təşkil olunub.

Ağcabədi RMI Ağdam rayon Xan Şuşinski adına Uşaq muğam musiqi məktəbi Xalq çalğı alətləri şöbəsinin şagirdləri Sehun Əhmədov və Nihad Vəliyev Azərbaycan Gənclər İttifaqı, Azərbaycan Rəqs Assosiasiyası, Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən "Payız əfsanələri" incəsənət müsabiqəsində III yerə layiq görülüb. Ağdam Heydər Əliyev Mərkəzində (Quzanlı qəsəbəsi) "Tarixin səhifələri" adlı tədbir keçirilib.

Biləsuvar RMI Salyan rayon Mərkəzi Kitabxanasında "100 sual – 100 cavab" intellektual müsabiqəsi keçirilib. Müsəbiqədə Biləsuvar, Salyan, Neftçala və Cəbrayıl rayonlarının kitabxanaçıları iştirak ediblər.

Ağstafa RMI Aşiq Əkbər Cəfərov adına Tovuz rayon Mədəniyyət Mərkəzi və Aşiq Əsəd Rzaev adına Tovuz şəhər Uşaq musiqi məktəbinin birgə təşkilatçılığı ilə "Zəfərin mübarək, Azərbaycan!" adlı konsert təşkil olunub. Ağstafa Dövlət Rəsm Qalereyasının əməkdaşları Ağstafa şəhər 1 sayılı uşaq bağçasında "Xarıbülül – 44" başlıqlı rəsm sərgisi təşkil ediblər.

Masallı RMI Masallı rayon Heydər Əliyev Mərkəzi və Masallı Dövlət Regional Kollecinin birgə təşkilatçılığı ilə "Müfəkkir şair Nizami Gəncəvi irsinin birgə mövzusunda tədbir keçirilib. Masallı Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyinə şəhər 5, Ərkivan qəsəbə 2, 4 sayılı və Güllütəpə kənd ümumtəhsil məktəblərinin müəllim və şagirdləri üçün ekskursiya təşkil olunub.

Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunda tanınmış modelyer-dizayner Gülnarə Xəlilovanın hazırladığı “Qarabağ” milli geyim kolleksiyasının təqdimatı keçirilib. Oktyabrın 29-da təşkil edilən tədbirdə rəsmilər, Azərbaycanda akkreditə olunmuş diplomatlar, mədəniyyət və incəsənət xadimləri iştirak edəblər.

Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun rəhbəri Günay Əfəndiyeva qonaqları salamlayaraq bildirib ki, tədbir əlamətdar günə – qardaş Türkiyənin Zəfər bayramına təsadüf edir. O, milli bayram münasibətilə tədbirdə iştirak edən Türkiyənin Azərbaycan-dakı səfiri Cahit Bağcının simasında Türkiyə xalqını təbrik edib.

Kolleksiyada nümayiş etdirilən milli geyimlərin mədəniyyətimizdə xüsusi yeri olduğunu vurğulayan Günay Əfəndiyeva deyib: “Bu kolleksiya bir tarixdir, çünki özündə Qarabağın 12 tarixi şəhərini birləşdirir. Kolleksiyanın hər bir geyimi Qarabağın bir bölgəsini təcəssüm etdirir və sənəki həmin bölgənin canlı obrazını yaradır. Təqdim olunan kolleksiya Azərbaycan xalqının yadda-

şından silinməyən bir izdir, Türk dünyasının ən qədim yazılı abidələrindən biri olan “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanından başlayaraq, yüzilliklər ərzində formalaşan milli adət-ənənələrin bərpası, mənəvi dəyərlərin yaşadılması, muğamların oxunması, qəzəllərin, rübailərin səslənməsidir”.

Qeyd edilib ki, o zamanlar Ağabəyim ağa, Xurşudbanu Natəvan kimi Qarabağın ziyalı qadınları gözəl ornaməntlərlə, naxışlarla, xüsusi elementlərlə bəzədilmiş, xalq yaradıcılığının bədii xüsusiyyətlərini özündə əks etdirən libaslardan istifadə etmişlər.

“Bu kolleksiya Qarabağın qayıdışına, bu unudulmaz hissləri bizə yaşadan Ali Baş Komandana, müzəffər Ordumuza, şəhid və qazilərimizə bir ithafdır”, - deyə Günay Əfəndiyeva vurğulayıb.

Təqdimatda çıxış edən mədəniyyət nazirinin müavini Sevdə Məmmədaliyeva bildirib ki, kolleksiyanın tarixi bir gündə təqdim edilməsi rəmzi mənə daşıyır: “Bir il bundan öncə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli Ordumuz uzun illər işğal altında qalan torpaqları azad edərək Qarabağın tarixinə yeni bir səhifə açdı. İndi Şu-

van rənglərlə seçilib. Bu geyimlər Azərbaycan xalqının qiymətli xəzinəsi, əsrlərdən qalan sərvətidir. Nazir müavini Gülnarə Xəlilovaya “Qarabağ” kolleksiyasını hazırladığı üçün təşəkkür edib və yaradıcılıq işində uğurlar arzulayıb.

Azərbaycan Milli Geyim Mərkəzinin rəhbəri, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Gülnarə Xəlilova kolleksiya haqqında məlumat verib: “Apardığımız müşahidələr onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycanın milli geyimində Qarabağ libasları xüsusi yer tutur. Qarabağın geyim mədəniyyəti bizim milli-mənəvi və maddi dəyərlərimizin ayrılmaz tərkib hissəsidir”. Modelyer-dizayner bildirib ki, “Qarabağ” kolleksiyasının tarixi Zəfər Günü ərəfəsində təqdim edilməsində məqsəd Azərbaycanın, ümumilikdə bütün Türk dünyasının ayrılmaz parçası olan Qarabağın çoxəsrlik geyim mədəniyyətini daha geniş auditoriyaya çatdırmaqdır.

Sonra “Qarabağ” geyim kolleksiyası nümayiş olunub.

Böyük hədəfli qısa festival

əvvəli səh. 1-də

Bildirildi ki, bəş gün davam edəcək festivalın proqramına Bakı ilə yanaşı, ölkəmizin 8 şəhərində fəaliyyət göstərən 11 dövlət, 6 özəl teatr, 5 müstəqil sənətcı tərəfindən təqdim olunmuş 22 tamaşa daxil edilib. Xronometrajı 15 dəqiqədən çox olmayan qısa tamaşaların videoformatda nümayişindən sonra hər gün peşəkar münşiflərin və yaradıcı heyətin iştirakı ilə mütəxəssislərin təşkil olunacağı da diqqətə çatdırıldı.

Festivalın münşiflər heyətinə tanınmış sənət adamlarının cəlb olduğunu deyən Elçin Cəfərov layihənin yeni teatr formalarına da təkan verəcəyinə inamını ifadə etdi. Qeyd edildi ki, festival çərçivəsində həmçinin, teatr mütəxəssislərinin iştirakı ilə “Bədən dili” və “Pyes necə yazmalıdır?” mövzularında vörkşöp, “Müharibə və teatr” mövzusunda panel müzakirələr də nəzərdə tutulub.

Sonra festivalın münşifləri – teatrşünas alimlər İsrail İsmayılov, Aydın Talıbzadə, dramaturq Əli Əmirli, rejissor Mehriban Ələkbərzadə, aktyor Pərviz Məmmədrzayev iştirakçıları təqdim edilib.

Mədəniyyət Nazirliyinin incəsənət və qeyri-maddi mədəni irs şöbəsinin müdiri Fərah Acalova çıxış edərək festivalın işinə uğurlar arzuladı. Bu kimi tədbirlərin uzun fasilədən sonra fəaliyyətinə bərpa edən teatrların işinə və ümumilikdə teatr prosesinə müsbət təsir göstərəcəyi vurğulandı. Mədəniyyət Nazirliyi olaraq teatr ilə bağlı layihələrə dəstək verməyə çalışdıqlarını deyən şöbə müdiri bu festivalın ənənə halını alacağına inandığını bildirdi.

Festivalın layihə rəhbəri Vidadı Qafarov, kreativ-direktoru Emin Əliyev də proqram, layihəyə maraq göstərən sənət ocaqları barədə danışdılar. Bəzi təqdimatların texniki baxımdan standartlara cavab vermədiyini və buna görə də ideya və mövzu tələblərinə uyğun və qismən texniki baxımdan şərtlərlə ayaqlaşan işləri nümayişə çıxardıqlarını dedilər.

Çıxışlardan sonra Akademik Musiqili Teatrın kiçik səhnəsində quraşdırılan böyük ekranda festival iştirakçıların, Vətən və vətənpərvərlik hissəsinə teatr estetikasında və vizual dilə baxmağa çalışan rejissorların işlərinin nümayişə başlandı. İlk gün 5 tamaşanın nümayişi və müzakirəsi keçildi.

Festivalın açılışını ev sahibləri – Akademik Musiqili Teatrın təmsilçiləri etdilər. Müəllif və rejissor Zaur Əliyevin “44” tamaşası nümayiş olundu.

Ardınca “İki əsgər”in (müəllif Günay Arda, rejissor Sevdə Məmmədova) dialoqunu izlədik. Sonra növbə “Müharibənin qadın özü yoxdur” deyənlərə (Akademik Milli Dram Teatrı, rejissor Emil Əsgərov) keçdi.

Sumqayıt Dövlət Dram Teatrının “Missiya” (müəllif Hafiz Ataxanlı, rejissor Firudin Mə-

hərrəmov) və “Teatral” studiyasının “Qorqud” (müəlliflər Səbinə Məmmədova, Mirvüqar Nəsirov, rejissor Tural Baxış) tamaşaları da təqdim edildi.

Tamaşaların video formatda nümayişindən sonra münşiflərin və tamaşaların yaradıcı heyətinin iştirakı ilə maraqlı, bir az da emosional təhlil xarakterli müzakirə keçirildi. Münşiflər he-

yətinin sədri – Əməkdar incəsənət xadimi, professor İsrail İsmayılov, münşiflər – Əməkdar incəsənət xadimi, professor Aydın Talıbzadə, Əməkdar incəsənət xadimi, professor Əli Əmirli, Əməkdar incəsənət xadimi Mehriban Ələkbərzadə və Xalq artisti Pərviz Məmmədrzayev tamaşalar barəsində fikirlərini səsləndirdilər. Tənqidi analizlərinə texniki çatışmazlıqlardan çox ideyanın qısa və məhdud zaman və məkanda həlli üsullarına diqqət çəkildilər.

Festivalın ikinci günü də maraqlı səhnə təqdimatları ilə yadda qaldı. “HUMAN” teatrı “Storyboard” (müəllif Abdulla Elşadlı, rejissorlar Elvin Rüstəmzadə, Abdulla Elşadlı), Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrı “Zəfər yolu”nu (müəllif və rejissor İsa Əsədov) nümayiş etdirdilər.

Samir Qulamovun müəllif və rejissor işi olan “Bir nəfəs qədr” (Akademik Musiqili Teatr) günün üçüncü nümayişi idi.

Festivala bölgə teatrlarının da maraq göstərdiyini demisdik. Füzuli Dövlət Dram Teatrının “Dönüş”ü (müəllif və rejissor Nicat Mirzəzadə) və Şamaxı teatrının “Ocaq”ı (müəllif və rejissor Ruslan Adıgözülov) bölgələrin teatr mənzərəsinə təsvir üçün yaxşı seçilmişdi.

Festivalın növbəti iki günündə (3–4 noyabr) ümumilikdə 12 tamaşa təqdim olunacaq.

Qeyd edək ki, noyabrın 5-də başa gətəcək “4.4” Qısa Tamaşalar Festivalında münşiflər heyətinin qərarı ilə ilk 3 yerə layiq görülmüş tamaşalara müvafiq olaraq 1500, 1000, 750 manat həcmində pul mükafatları və diplomlar, birinci yerin qalibinə, həmçinin “Dəfnə” mükafatı təqdim ediləcək.

Həmidə NİZAMİQIZI

P.S. Festival tamaşaları haqqında daha ətraflı yazı qəzetimizdə növbəti sayında...

Dərbənddə Nizami yaradıcılığına xüsusi sevgi var

Xəbər verdiyimiz kimi, Dağıstan Respublikasının (RF) Dərbənd şəhərində fəaliyyət göstərən Azərbaycan Dövlət Dram Teatrında “Xəmsə” və yaxud könüllər mülkünün sultanı” tamaşasının premyerası olub.

Böyük Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin anadan olmasının 880 illiyinə həsr edilmiş tamaşanın müəllifi İftixar, quruluşçu rejissoru Azərbaycanın Əməkdar artisti Sərvər Əliyevdir. Nizami obrazını gənc aktyor Sərxan Səmədov canlandırıb.

Dərbənd Azərbaycan Dövlət Dram Teatrının direktoru Firdovsi Əsgərov TASS agentliyinə müsahibəsində bildirib ki, aktyorların nümayiş etdirdiyi gözəl oyun və dramaturgiya tamaşaçıların zövqünü oxşayıb. F.Əsgərov deyib: “Dağıstanda, xüsusən Dərbənddə böyük şair Nizaminin yaradıcılığına xüsusi sevgi var. Axı Nizaminin xanımı məhz bizim doğma Dərbənddən olub. Onun əsərlərində Dərbəndin adı dəfələrlə çəkilir”.

Caz standartları mövzusunda ustad dərsi

Bakı Musiqi Akademiyasının (BMA) 100 illiyi münasibətilə keçirilən “Jazzery Voices” layihəsi çərçivəsində Tbilisi Dövlət Universitetinin Estrada-caz fakültəsinin müəllimi, musiqişünas, fəlsəfə doktoru İrina Ebralidze “Caz standartları üzərində çalışmanın əsasları” mövzusunda ustad dərsi keçib.

BMA-nın Q.Qarayev adına konfrans zalında keçirilən ustad dərslində Azərbaycan Milli Konservatoriyası, Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti və başqa tədris müəssisələrinin tələbələri də iştirak edəblər.

Əvvəlcə BMA-nın dosenti Turan Məmmədaliyeva iştirakçılara “Jazzery Voices” layihəsi və İrina Ebralidze haqqında məlumat verib.

Sonra İrina Ebralidze beynəlxalq festivallar laureatı Əfqan Rəsulov müşayiəti ilə Milli Konservatoriyanın populyar musiqi və caz ifaçılığı ixtisası üzrə II kurs tələbələri Babək Quliyev və Aynel Mehdiyeva, Sumqayıt Musiqi Kollecinin skripka ixtisası üzrə məzununu, 2018-2019-cu illərdə Bakı Caz Festivalı çərçivəsində müsabiqənin diplomantı, 2021-ci ildə eyni müsabiqənin 3-cüsü olmuş Əsmər Nəcəfovanın ifalarını dinləyib.

İrina Ebralidze hər ifadakı xırda nöqsanları diqqətə çatdırıb, ifaçılara məsləhətlərini verib. Mütəxəssis parlaq müşayiətinə görə Əfqan Rəsula da minnətdarlığını bildirib.

“Caz səsləri”nin birinci həftəsi maraqlı konsert proqramları ilə yadda qalıb

Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının (BMA) 100 illiyi münasibətilə 26 oktyabr – 6 noyabr tarixlərində keçirilən “Jazzery Voices” (“Caz səsləri”) silsilə tədbirlərinin birinci həftəsi maraqlı konsert proqramları ilə yadda qalıb.

Mədəniyyət Nazirliyinin təşəbbüsü ilə reallaşan layihənin proqramına konsertlərlə yanaşı, “Azərbaycanda caz sənəti ilə bağlı məsələlər” mövzusunda elmi-yaradıcılıq konfransı, caz-vokal ifaçılığı üzrə ustad dərsi və seminar da daxilidir.

Beynəlxalq Muğam Mərkəzi, Kamera və Orqan Musiqisi Zalı, BMA-nın Q.Qarayev adına konfrans salonunda təşkil olunan konsertlərdə “Bakustik Caz”, “Bakuba Band”, “Qaya”, “Baku Brass Biq Bendi”, BMA-nın “Lumineux” xoru və gənc ifaçıların caz heyətləri çıxış edib.

Xəbər verdiyimiz kimi, layihənin ilk konsert proqramını Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin səhnəsində əfsanəvi “Qaya” qrupunun yeni heyəti təqdim etmişdi.

“Jazzery Voices” layihəsinin növbəti “Joyful, Joyful” konserti caz xoru ənənəsinə həsr edilib. BMA-nın “Lumineux” xorunun (dirijor və bədii rəhbər – Əməkdar artist Naala Barateliya) ifasında məşhur spiriçuelslər, Amerika xor mahnıları, xorun solistləri Ayten Orucaliyeva, Ləman Abbaszadə və Natəvan Quliyevanın ifalarında “Somewhere Over the Rainbow”, “At Last”, “I Put a Spell on You”, “Here’s That Rainy Day” standartları səslənib. Konsertin ilk bölümü L.Bethovenin məşhur “Sevincə doğru” himninin spiriçuel üslubunda işləməsi ilə təmamılanıb.

Konsertin növbəti hissəsində “H3 Collective” çıxış edib. Firudin Həmidovun rəhbərlik etdiyi qrup öz kompozisiyaları ilə birlikdə müxtəlif Azərbaycan xalq mahnıları və bəstəkar mövzularına işləmələrini, o cümlədən Rafiq Babayevin “Bayatı-Kürd” ladında” kompozisiyasının yeni

müasir hip-hop üslubunda işləməsinə təqdim edib.

Oktyabrın 30-da “Jazzery Voices” layihəsinin növbəti axşamında “Bakuba Band” qrupu yenidən Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin səhnəsində tamaşaçıların görüşünə gəlib. Qrupun rəhbəri, Əməkdar artist

Tofiq Cəbbarov dinləyiciləri Azərbaycan bəstəkar mahnıları əsasında caz kompozisiyalarının xoş, məzali, latin-caz ab-havasına kökləyib. Konsert proqramını əvvəllər “Bəri bax” qrupunun solistləri olmuş və hazırda sərbəst fəaliyyət göstərən müğənnilər Diana Hacıyeva və Ülviyyə Rəhimova davam etdiriblər.

Nicat Aslanovun “Forward Azerbaijan” kvarteti, Afşin Əlizadənin kvartetinin müxtəlif ritmlərində təqdim etdikləri ifalar da sənətsevərlərin payız ovqatına caz əhvalı bəxş edib.

Qeyd edək ki, “Caz səsləri” silsilə tədbirlərinin son günü – 6 noyabrda caz ifaçılarımız Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin səhnəsində Vətən müharibəsində tarixi Zəfərə həsr olunmuş – “Jazz says Victory” konsert proqramını təqdim edəcəklər.

“Ana, Xudafərin azaddır!”

Vətən müharibəsində torpaqlarımızın azadlığı uğrunda son damla qanına kimi döyüşüb şəhidlik zirvəsinə ucalan qəhrəmanlardan biri də Elxan Maarif oğlu Hüseynovdur.

Ailəsi Cəbrayıl rayonundan məcburi köçkün olan Elxan Hüseynov 2000-ci il martın 12-də Qaradağ rayonunun Sahil qəsəbəsində dünyaya göz açıb. Elxan Biləsuvar rayonunda fəaliyyət göstərən Cəbrayıl rayon Xanış Rüstəmov adına Yuxarı Mərcanlı kənd tam orta

məktəbində təhsil alıb. 2018-ci ildə orta məktəbi bitirib, Ağstafa rayonundakı N sayılı hərbi hissədə xidmətə başlayıb. Hərbi xidməti başa vurduqdan sonra Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrdə (XTQ) müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət qulluqçusu kimi fəaliyyətini davam etdirib.

Torpaqlarımızın azadlığı uğrunda başlayan Vətən müharibəsində əməliyyatların ilk günlərindən döyüşlərə qatılan cəsur kəşfiyyatçı hamımızın mavi ekranlardan döndə-döndə fəxrlə izlədiyimiz Xudafərin körpüsünə üçrəngli bayrağımızı sancıb. Ali Baş Komandan İlham Əliyevə məruzə edən qrupun üzvlərindən biri olub.

Füzulidən Şuşaya qədər şanlı döyüş yolu keçən Elxan Hüseynov qala şəhərimizdə əlbəyaxa döyüş zamanı 40-dan çox düşmən hərbiçisini məhv edib. Elxan Zəfərə sayılı günlər qala – 6 noyabrda düşmən gülləsinə tuş gələrək yaranlır. Onu döyüş meydanından təxliyə edən təcili tibbi yardım maşını isə minaya düşür. Yenidən yaranan Elxan iki dəfə əməliyyat olunsa da, həyatını xilas etmək mümkün olmur. Qəhrəman döyüşçü uzun müddət komada qaldıqdan sonra dekabrın 13-də şəhidlik zirvəsinə ucalır.

Anası Sevil Xəlilova Elxanın uşaqlıq arzusuna çatdığını bildirir: “O, hər zaman deyirdi ki, vaxt gələcək torpaqlarımız düşməndən azad olunacaq, mən də həmin döyüşlərdə iştirak edəcəyəm. Onun ən ülvü arzusu torpaqlarımızın işğaldan azad olunmasını görmək idi. Elxan torpaqlarımızın azadlığını görməklə yanaşı, bizim də 27 illik həsrətimizə son qoydu. Oğlum döyüşlər zamanı imkan tapdıqca bizimlə əlaqə saxlayırdı. Bir dəfə zəng etdi ki, ata-baba yurdu-muzu azad etmişik, Xudafərin azaddır, xəbərlərə baxarsınız... O, xəstəxanada komada idi. Həkim mənə oğlunun adını çağırmağımı dedi. O, komada olsa belə, səsimi eşidəndə əlimi sıxdı və “qaradaşın Orxan gəlib” dedim. Onda isə əlini qaldırdı. Elxan 37 gün komada qaldıqdan sonra şəhadətə yetdi. Allah oğluma və bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin. Vətən sağ olsun”.

Şəhidin Vətən müharibəsinə könüllü yollanan böyük qardaşı Orxan Hüseynov Elxanla fəxr etdiyini söyləyir: “Müharibə zamanı Elxanla heç zaman görmədiyimiz Cəbrayıl torpağında görüşdük. Gülərək dedik ki, əminin qisasını aldım. Bu, bizim sonuncu görüşümüz oldu. Telefonda sonuncu dəfə danışanda mənə dedi ki, Şuşaya əlbəyaxa döyüşlərə gedirik. Həmin gündən sonra Elxanla əlaqə saxlaya bilmədim. Dekabrın 13-ü evə zəng edəndə Elxanın şəhid olduğunu öyrəndim”.

Elxan Hüseynov dekabrın 13-də Biləsuvar rayonu ərazisindəki 3 saylı köçkün qəsəbə qəbiristanlığında torpağa tapşırılıb. Ölkə başçısının müvafiq sərəncamları ilə ölümündən sonra “Cəbrayılın azad olunmasına görə”, “Füzulinin azad olunmasına görə”, “Xocavəndin azad olunmasına görə”, “Ağdamın azad olunmasına görə”, “Şuşanın azad olunmasına görə”, “Kəlbəcərin azad olunmasına görə”, eləcə də “Vətən uğrunda” və “Cəsur döyüşçü” medalları ilə təltif edilib.

Allah rəhmət eləsin.

N.MƏMMƏDLİ

“Qələbəmizi yaşadanlar”

Oktyabrın 30-da Abdulla Şaiqin Mənzil-Muzeyində II Qarabağ müharibəsinin ildönümü – Zəfər Gününə həsr olunmuş “Qələbəmizi yaşadanlar” adlı tədbir keçirilib. Tədbirdə Vətən müharibəsi veteranları, şəhid ailələrinin üzvləri iştirak ediblər.

Muzeyin direktoru Ülker Talıbzadə çıxış edərək bildirib ki, Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusu 44 günlük haqq savaşında erməni faşizminin əsərlərində olan torpaqlarımızı azad etdi.

“Prezidentimiz bəyan edib ki, biz işğaldan azad etdiyimiz əraziləri cənnətə çevirəcəyik. Həmin torpaqlar ölkəmizin ən gözəl, sosial-iqtisadi cəhətdən inkişaf etmiş, ən çox ziyarət edilən guşələrinə çeviriləcək. Əsrlər boyu olduğu kimi, bundan sonra da xalqımız o doğma yurd yerlərində firavan yaşayacaq”.

Mədəniyyət Nazirliyi Muzeylər və daşınan mədəni irs sektorunun müdiri Altun Mikayılı Zəfərlə başa çatın Vətən müharibəsinin Azərbaycan tarixinin şan-şərəf salnaməsi olduğunu vurğulayıb.

Vətən müharibəsinin iştirakçısı, baş leytenant Vüqar Muxtarov, tarix üzrə elmlər doktoru Minaxanım Əsədova, yazıçı-jurnalist Zərgəngiz Mansurova Ordumuzun şücaəti və Qələbəmiz haqqında söz açıblar.

Tədbirin bədii hissəsində Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin magistrantı Yusif Cəfərbaylı II Qarabağ müharibəsində firlərdə dəstana dönlən “Xudayar təsnifi”ni ifa edib. Məktəblilərin dilərində şeirlər söylənilib, Zəfər bayramı münasibətilə hazırlanmış slayd-şou nümayiş olunub.

Səməd Vurğunun Ev-Muzeyində

poeziya axşamı

Səməd Vurğunun Ev-Muzeyində Vəqif Səmədoğlu adına Poeziya teatrının aktorları Kamran M.Yunis və Xəzər Süleymanlının təqdimatında poeziya axşamı keçirilib.

Tədbirdə Nizami Gəncəvinin, Səməd Vurğunun, Vəqif Səmədoğlunun poetik irsindən seçmə şeirlər səsləndirilib.

6 yaddaş

Saz-söz sənətinin zirvəsində

Aşıq Ələsgərin 200 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir-sərgi

Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyində aşıq sənətimizin görkəmli nümayəndəsi, qüdrətli saz-söz ustası Aşıq Ələsgərin (1821-1926) 200 illik yubileyinə həsr olunmuş sərgi-tədbir keçirildi.

Oktyabrın 29-da gerçəkləşən tədbirdə Mədəniyyət Nazirliyi Muzey, qalereya və sərgilər şöbəsinin müdiri Nərgiz Abdullayeva, mədəniyyət və incəsənət xadimləri iştirak edirdi.

Tədbiri giriş sözü ilə muzeyin direktoru, Əməkdar mədəniyyət işçisi Alla Bayramova açaraq Prezident İlham Əliyevin Aşıq Ələsgərin anadan olmasının 200 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında sərəncamının əhəmiyyətini qeyd etdi. Bildirdi ki, sərəncama uyğun olaraq görkəmli sənətkarın həyat və yaradıcılığı ilə bağlı muzey əməkdaşları tərəfindən araşdırmalar aparılır, müxtəlif tədbirlər həyata keçirilir.

Direktor qeyd etdi ki, Aşıq Ələsgər çoxəsrlik Azərbaycan aşıq sənəti ənənələrinə yüksək bədii-estetik meyarlarla yeni məzmun verib. Xalq ruhunun ifadəsi olan əsərləri ilə aşıq poeziyasının zənginləşməsinə töhfələr bəxş edib. Sənətkarın poeziyası ana dilimizin sağlamlığını, mənə çalarlarını gözəl ifadə edən dəyərli söz yadigarıdır.

Muzeyin direktor müavini Təranə Zeynalova çıxış edərək muzeyin kolleksiyası əsasında hazırlanan sərgi haqqında məlumat verdi. Bildirdi ki, sərgidə Aşıq Ələsgərin həyat və yaradıcılığı barədə kitablar, əsərlərinin toplandığı və eləcə də haqqında yazılan kitab və məqalələr yer alıb.

Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin (AAB) katibi, Əməkdar mədəniyyət işçisi Musa Nəbioğlu Aşıq Ələsgərin bənzərsiz sənətkarlığı və istedadından danışdı. Diqqətə çatdırdı ki, onun yaradıcılığı aşıq sənəti, aşıq poeziyası tarixində şərəfli yer tutur. Ustad sənətkar qeyri-adi filtri qabiliyyəti sayəsində yaratdığı müxtəlif şəkilli, məzmunlu sənət inciləri ilə, ümumbəşəri didaktik fikirləri ilə bu müqəddəs sənətin zirvəsinə yüksəlib. Qüdrətli el sənətkarının yaratdığı əsərlər aşıqlarımızın repertuarında geniş yer tutur. El şənlik və məclislərinin bəzəyinə çevrilib. Öz sazı və sözü ilə 80 ildən artıq xalqımıza layəqətlə xidmət edən sənətkar yaddaşlarda bir şair-aşıq kimi yox, həm də bir ocaq, bir övlüya kimi heykəlləşib.

Ustadın nəslinin nümayəndəsi, “Dədə Ələsgər Ocağı” İctimai Birliyinin rəhbəri

Xətai Ələsgərli tədbirin təşkilatçılmasına və iştirakçılmasına öz dərin təşəkkürünü bildirirdi.

Çıxışlardan sonra musiqi proqramı təqdim edildi. Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti Aşıq sənəti kafedrasının müəllimi Fəzail Orucov (Miskinli), Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Respublika İncəsənət Gimnaziyasının şagirdi Vüsalə Quliyeva, AAB-nin üzvü Əfsanə Kərimli və İncəsənət gimnaziyası xorunun (Elmir Tağıyev, Ramal Abdullayev, Vüsalə Quliyeva, Rəvan Musalı) ifalarında “Dilqəmi”, “Xəbərin varmı?”, “Naxçıvanı”, “Şirvan şikəstəsi”, “Dolanır” saz havaları səsləndi. Çıxışlar alqışlarla qarşılandı.

Konsert proqramından sonra tədbir iştirakçıları sərgi ilə tanış oldular.

SAVALAN

Millətin əbədi iftixarı

Noyabrın 1-də AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyində “Millətin əbədi iftixarı – Zəfər Günümüz” mövzusunda elmi sessiya keçirilib.

Tədbirdə çıxış edən muzeyin baş direktoru, akademik Rafəel Hüseynov 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan şanlı Qələbədən söz açıb. “Hər bir xalqın taleyində həm kədərli, həm də sevincli hadisələr var. O sevincli hadisələr mahiyyəti etibarilə nə qədər böyük olarsa, xalqın tarixindəki kədərli hadisələri unutmura bilir. 30 ilə yaxın erməni əsarətində olan torpaqlarımızın Müzəffər Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin uğurlu diplomatiyası, müdrik siyasəti sayəsində Azərbaycan Ordusu tərəfindən azad edilməsi və qazandığımız Zəfər xalqımızın tarixində qələbələrin, zəfərlərin ən ucusında dayanır. Bu Qələbə Azərbaycan xalqının bütün ruhunu dəyişdi, vüqarını artırdı, başını uca etdi, xalqımızın milli layəqət hissini daha yüksək mərtəbəyə çatdırdı”, – deyə o vurğulayıb.

Qeyd olunub ki, Ali Baş Komandanın qətiyyətli mövqeyi, Azərbaycan əsgərinin rəşadəti, xalqımızın birliyi nəticəsində qazanılan Zəfər millətimizin əbədi iftixarıdır.

Ədəbiyyatşünas, tənqidçi, mətnşünas

Vaqif lirikasının etnoqrafik, məişət konkretliyi də onun realizmə sövqünə bir sübutdur”.

Professor Əziz Şərif alimin bu sahədə araşdırmalarını yüksək qiymətləndirərək yazır: “... Bu vaxtdək Vaqifin yaradıcılığını ehtiva edən belə sanballı əsər yazılmamışdır”.

Araz Dadaşzadə 1966-cı ildə Azərbaycan Sovet Ensiklopediyasının baş redaksiyasında Ədəbiyyat və incəsənət redaksiyasının müdiri təyin edilir. Bir müddət sonra baş redaktorun birinci müavini vəzifəsinə irəli çəkilir. O, ensiklopediyada bəzən ideoloji yasaqları pozaraq mədəniyyət tariximizin nadir hadisələrinin işıqlandırılmasına nail olur. Hətta adının çəkilməsi qadağan edilən görkəmli şəxsiyyətlər haqqında, yığcam şəkildə olsa, məlumat verilməsinə çalışır.

Əsasən ədəbiyyatşünas, ədəbi tənqidçi kimi tanınan A.Dadaşzadə eyni zamanda sənətşünaslıq sahəsinə də maraq göstərib. Yeni filmlər, tamaşaları və simfonik konsertlərlə bağlı dəyərli resenziyalar yazıb. 1956-cı ildə, 20 yaşında “Azərbaycan gəncləri” qəzetində dərc olunan “Tərli kürəklər” kinofilmi-nə yazdığı eyniadlı resenziya bu sahəyə yeni bir sənət duyumlu gəncin gəlişindən xəbər verirdi. O, daha sonra “Kral Liri”, “Dədə Qorqud”, “Dərsiz Paris partladır” filmləri, S.Rəhmanın “Əlqulu evlənin”, “Ağnalar” komediyalarının səhnə təcəssümü

və digər sənət hadisələri ilə əlaqədar dövrü mətbuatda maraqlı məqalələrlə çıxış edib.

A.Dadaşzadə mətnşünas kimi də uğurlu fəaliyyət ortaya qoyub. O, “Böyük türkmen şairi Məhdumqulu”, “Aşıq Qurbanı. 55 şeir”, “Aşıq Abbas Tufarqanlı. 72 şeir”, “Sarı Aşıq” və digər nəşrlərin ön söz müəllifi və tərtibçisi olub. “Azərbaycan ədəbiyyatının tarixi” məqaləsi (M.Quluzadə ilə birlikdə) Parisdə jurnalda dərc edilib.

Tanınmış alim eyni zamanda “Odlar yurdu” bədii, “Tülküyə uyduqda” cizgi və s. filmlərə ssenari yazıb. Azərbaycan Televiziya-sının hazırladığı “Azərbaycan ədəbiyyatı teleantologiyası”, “Sovet poeziyasının teleantologiyası” və digər verilişlərin aparıcısı olub. Repressiya qurbanı, görkəmli ədəbiyyatşünas, mətnşünas Salman Mümtəzin ictimaiyyətə tanıtılmasında da onun mühüm xidmətləri var.

A.Dadaşzadə qələmini tərcüməçilik sahəsində də sinayıb. R.Taqorun “Bağban” əsərini (Anarlı birlikdə) və A.Tolstoyun “Mənim həyatım” kitabını Azərbaycan dilinə tərcümə edib. Elmi yaradıcılığı yüksək qiymətləndirilən alim 1989-cu ildə “Əməkdar elm xadimi” fəxri adına layiq görüldü. Araz Dadaşzadə 4 noyabr 1990-cı ildə yaradıcılığının ən bəhrəli çağında Bakıda vəfat edib, Fəxri xiyabanda dəfn olunub.

S.FƏRƏCOV

Uşaq ədəbiyyatımıza açılan qapı

“Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı. Bibliqrafiya” nəşri haqqında

Firidun bəy Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası “Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı. Bibliqrafiya” adlı üç cilddən ibarət kitab hazırlamışdır. Bibliqrafiyanın uşaq ədəbiyyatımızın təşəkkül tapdığı XIX əsrin ikinci yarısından XX əsrin əvvəllərinə qədər dövrü əhatə edən birinci cildi artıq çapdan çıxmışdır. Ədəbiyyat tariximizə qiymətli töhfə olan bu kitabı Əməkdar mədəniyyət işçisi Şəhla Qəmbərova və Sevil Əhmədova tərtib etmişlər. Filologiya elmləri doktoru, professor Yaqub Babayev nəşrə ön söz, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru Nadir İsmayilov rəy yazmışdır.

Kütləvi oxucular üçün nəzərdə tutulduğuna görə tərtibçilər qələmə aldıkları giriş sözündə “Bibliqrafiya nədir” sualına cavab olaraq göstərilir ki, o, əslində, tarixdir. Ədəbiyyatın, kitab mədəniyyətinin, nəşriyyat işlərinin tarixidir. Bu bibliqrafiyanın tərtib olunmasının başlıca məqsədi uşaq ədəbiyyatımızın təşəkkülü və inkişaf yolunu nəzərdən keçirmək, bu tarixi inkişafı izləmək, unudulub arxivlərdə qalan əsərləri üzə çıxarmaq, bədii ədəbiyyat nümunələri ilə yanaşı ibtidai sinif dərsliklərimizin, uşaq mətbuat orqanlarımızın nəşr tarixlərini nəzərdən keçirməklə elmi tədqiqatla məşğul olanlara yardım etməkəndən ibarətdir. Ədəbi həyatımızda zəlzələ rolunu oynayan 30-cu illər repressiyasının qadağan etdiyi bir sıra kitablar və digər səbəblərdən yalnız arxiv həyatını yaşayan əsərlərin bibliqrafiyasına daxil edilməsi təqdirəlayiqdir.

Bibliqrafiyada həmçinin maarif və mədəniyyət tariximizə məlum olan bir sıra ibtidai sinif dərsliklərimizin, o cümlədən A.Çernyayevskinin “Vətən dili”, A.Şaiqin “Uşaq gözlüyü”, “Gülzar”, M.Mahmudbəyovun “Birinci il”, “ikinci il”, “Yeni məktəb”, F.Ağayevin “Ədəbiyyat məcmuəsi”, R.Əfəndiyevin “Uşaq bağçası”, “Bəsirətül-ətfal” dərsliklərinin bibliqrafik göstəriciləri verilmişdir.

“Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı. Bibliqrafiya”nın birinci cildi digər kitablar üçün qapı rolunu oynayır. Buna görə də tərtibçilər bu cildin əvvəlinə görkəmli ədəbiyyat, elm və mədəniyyət xadimlərinin uşaq ədəbiyyatı haqqında qiymətli fikirlərini də əlavə etmiş və beləliklə, icarə etdikləri işin nə qədər böyük faydası olduğunu nümayiş etdirmişlər. Uşaq ədəbiyyatımızın baniləri Firidun bəy Köçərlinin, Rəşid bəy Əfəndiyevin, Abdulla Şaiqin, həmçinin bu yolu davam və inkişaf etdirən Səməd Vurğun, Kamal Talıbzadə, Qara Namazov, Füzuli Əsgəri, Rafiq Yusifoglu və başqalarının maraqlı fikirləri bibliqrafiyanın ilk səhifələrində yer almışdır.

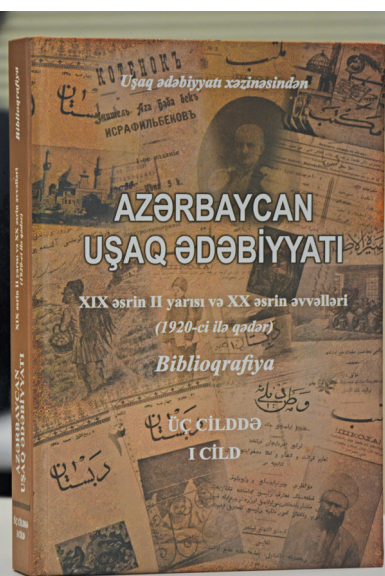
Təhsil, mədəniyyət və ədəbiyyat sahəsində müstəsna xidməti olan F.Köçərli “Balalar hədiyyə” kitabındakı xalq müdrikliyini nəzərdə tutaraq yazırdı: “Zənnimcə, bu məcmuəni hər kəs oxusa – böyük, ya kiçik – onun qəlbi açıılıb xəndan olacaq.

Balalar şad olacaq, səbəb bu ki, onda dərc olunan əsərlərin cümləsi onların dünyasında. Böyük adamların ürək-lərinin açılmasına səbəb bu olacaq ki, onlar mütləliə əsnasında öz uşaqılıq vaxtlarını ixtiyarsız xatırlarına götürecəklər”. Beləliklə, böyük maarifi uşaq ədəbiyyatının həm də böyükler üçün gerekli olduğunu vurğulayır.

Bibliqrafiyanın əvvəlində verilən sözlər cavan tədqiqatçılar, uşaq ədəbiyyatının nəzəri problemlərini öyrənmək istəyən tələbələr üçün qiymətli vəsait təsirini bağışlayır. Məsələn, S.Vurğunun “Balalarımız üçün gözəl əsərlər yaradaq” adlı məqaləsindən uğurlu məqamlar seçilib oxucuya təqdim edilmişdir: “Uşaq üçün yazılmış hər bir əsərin əsasında mənə gözəlliyi yaşamaladı. Mənəsi dayaz, qayə və məqsədi aydın olmayan ötərgi hisslər və təsirlər tərənnüm edən əsərlər uşağın hafizəsində ani bir qıçılım kimi parlayıb söndür. Dediymiz mənə gözəlliyi həqiqətlə nəfəs almaldır”.

Bibliqrafiyanın birinci cildi üç hissə, əlavələr və köməkçi göstəricilərdən ibarətdir. Birinci hissə Mirzə Şəfi Vəzehin İvan Qriqoryevlə birlikdə tərtib etdiyi “Müntəğabati-kitabi-türki” adlanan topla ilə başlayır. Kitab 1855-ci ildə Təbrizdə nəşr olunmuşdur. Kitabla klassik şairlərin əsərləri, folklor nümunələri, xalq deyimləri daxil edilmişdir. Kitabın bibliqrafik göstəriciləri mümkün qədər ətraflı verilir. Beləliklə, bibliqrafiya tərtibçiləri kitabın birinci bölməsində 1855-ci ildən başlamış 1920-ci ilə qədər Azərbaycan dərsliklərinin inkişafı yolunu izləmişlər. Ölkəmiz uzun illər Rusiyanın tərkibində olduğu üçün kitab nəşri prosesində rus müəlliflərinin iştirakı da nəzərə alınmış, onların Azərbaycan məktəbləri üçün hazırladıqları dərs vəsaitləri bibliqrafiyada yer almışdır.

Bibliqrafiyanın ikinci hissəsi “XIX əsrin sonu - XX əsrin əvvəllərində (1920-ci ilə qədər) Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı” adlanır. 1856-cı ildə nəşr olunan “Məzhəkələr” adlı ilk kitabımız cəmi 18 səhifə idi. 1859-cu ildə Mirzə Fətəli Axundzadənin “Təmsilat”, 1876-cı ildə Seyfəlmülkün Təbrizdə “Nəğil kitabı” çapdan çıxmışdır.

Bu üç nəşr kiçik həcmli ilə tezliklə uşaq ədəbiyyatı ulduzunun doğacağından xəbər verirdi. Belə də oldu. Bibliqrafiyada geniş bibliqrafik təhlilini tapan 1882-ci ildə Hacı Səid Əfəndi Ünsüzadənin tərtib etdiyi “Əqayid və nəsaye risaleyi mənzumə” Tiflisdə “Ziya” mətbəəsində nəşr olunmuşdu. Həmin il bu müəllifin ikinci kitabı da həmin mətbəədə işıq üzü gördü. 1884-cü ildə əvvəlki kitablardan ciddi şəkildə fərqlənən, xalq ruhunun daşıyıcısı olan “Koroğlu” dastanının ilk nəşri meydana gəldi. Cəmi 15 səhifədən ibarət olan və hekayə kimi təqdim olunan bu kitab İstanbulda nəşr olundu. Folklor ədəbiyyatına geniş yer verməklə uşaq ədəbiyyatını daha doğru yola çıxaran S.Ünsüzadə 1889-cu ildə “Əmsali-Loğman, yaxud qırx iki nağıl və hekayə” kitabını Tiflisdə “Kəşkül” mətbəəsində nəşr etdirdi. Bibliqrafiyanın ikinci hissəsində Azərbaycan sovet hakimiyyəti qurulana qədər nəşr olunmuş uşaq mütləliyinə dair kitabların çap tarixi, səhifələrinin sayı, kitabdakı başlıqlar və s. kimi bibliqrafik məlumatlar yer alır. Yeri gəlmişkən deyim ki, bibliqrafiyada verilən bir sıra yeni məlumatlar ali məktəblər üçün yazılmış “Uşaq ədəbiyyatı” dərsliklərdə müəyyən dəyişikliklər edilməsi zərurəti yaradır.

Nəşrin üçüncü hissəsi tədqiq edilən dövrdə Azərbaycan uşaq mətbuatının təşəkkülünə və ilk nümunələrinin bibliqrafiyasına nəsr olunmuşdur. Bu dövrdə fəaliyyət göstərən “Dəbistan”, “Rəhbər” və “Məktəb” jurnalları tədqiqat obyektinə çevrilmişdir. “Dəbistan” və “Rəhbər” jurnallarının hər ikisi 1906-cı ildə işıq üzü görmüşdür.

İlk uşaq jurnalı “Rəhbər”in redaktoru görkəmli maarif xadimi Mahmud bəy Mahmudbəyov idi. Onun səhifələrində uşaq ədəbiyyatımızın yaradıcıları S.Qənizadə, F.Köçərli, A.Səhəhət və başqalarının əsərləri yer alırdı. Jurnalda həmçinin tərcümə əsərlərinə də geniş yer verilir.

Cəmi 5 sayı çıxa da, bu mətbuat orqanı uşaq ədəbiyyatımızın inkişafında xüsusi rol oynadı. Bibliqrafiyada jurnalda çap olunan orijinal və tərcümə əsərlərinin və müəlliflərinin adları da qeyd edilir.

“Dəbistan” dərgisinin redaktorları Əlisgəndər Cəfərzadə və Məhəmmədhesən Əfəndizadə idi. Jurnal 1908-ci ilə qədər nəşr olunmuşdur. Cəmi 27 sayı çapdan çıxa da, o dövrün Ə.Sabir, M.Hadi, H.Zərdabi, A.Şaiq kimi söz və fikir adamlarının diqqətini cəlb etmişdi. Dərgi təhsil və tərbiyə məsələlərinə ciddi önəm verir, “Validəynə məxsus vərəqə” adlanan xüsusi nəşrlər edirdi.

Bibliqrafiyada “Məktəb” jurnalının nəşrinə dair bilgiler də geniş yer alır. Tərtibçilərin özlərinin də qeyd etdiyi kimi, XX əsrin əvvəllərində nəşr olunan jurnallarımızın ən uzunömürlüsü “Məktəb”dir. Bu mətbuat orqanı 1911-ci ildən 1920-ci ilə qədər müəyyən fasilələrlə nəşr olunmuşdur. Cəmi 95 sayı nəşr olunsada, ölkəmizin ictimai-mədəni həyatında böyük rol oynamışdır. Onun ilk sayında Nəriman Nərimanov uşaqlara müraciətə mətbuatın, yazılı sözün uşaqların inkişafında oynayacağı roldan danışır, bir növ bu mətbuat orqanının gələcəkdə görəcəyi işlərdən bəhs edirdi. İlk sayından başlayaraq jurnalda H.Zərdabi, A.Səhəhət, Ə.Müznib, Ü.Hacıbəyli, R.Əfəndiyev, A.Şaiq, S.S.Axundov və başqaları maraqlı yazıları ilə çıxış etməyə başladılar. Bibliqrafiyada bu məqamlar diqqətlə izlənilmişdir.

“Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı. Bibliqrafiya” nəşrinə “Əlavələr” də verilmişdir. Bu hissə tədqiqatçılar və magistrələr üçün əhəmiyyətlidir. Burada kütləvi şəkildə əlimizdə olmayan ilk dərsliklərimizin məzmunu və məhiyyəti haqqında yığcam məlumatlar verilir. Bu da dərslikləri əldə edə bilməyənlər üçün müəyyən təsəvvür yarada bilər.

Bibliqrafiyanın “Köməkçi göstəricilər” bölməsi də diqqəti cəlb edir. Tərtibçilər bu hissədə “Müəlliflərin əlifba göstəricisi”, “Sərlövhlərin əlifba göstəricisi”, “Azərbaycan uşaq mətbuatında dərc olunmuş müəlliflərin əlifba göstəricisi”, “Kitabların yerləşdiyi yer” kimi məlumat xarakterli əlavələri artırımaqla oxucu və araşdırıcıların zəhmətini xeyli yüngülləşdirmişlər.

“Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı. Bibliqrafiya”nın nəşri, kitabxanaya işçilərinə, oxuculara, tələbə və araşdırıcılara qiymətli hədiyyə olmaqla yanaşı, mədəni irsimizə layiqli bir töhfədir.

Zahid XƏLİL
uşaq yazıçısı, filologiya elmləri doktoru, professor

Pənəhəli xan, İbrahimxəlil xan, Mehdiqulu xan, Xurşudbanu Natəvan, Üzeyir Hacıbəyli, Cəbbar Qaryağdıoğlu, Keçəçi oğlu Məhəmməd, Bədəl bəy Bədəlbəyli, Xan Şuşinski, Niya-zı, Fikrət Əmirov, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev, Firidun bəy Köçərli, Bülbül və daha kimlər, kimlər...

Bu şəxsiyyətləri birləşdirən bir mənə var ki, hamımız üçün əzizdir. Dağlar qoynu, Pənəhəli xanın min bir əziyyətlə qurduğu, İbrahimxəlil xanın çiçəkləndirdiyi, Mehdiqulu xanın son xanı olduğu, Xurşudbanu Natəvanın xeyirxah işlər gördüyü, bu il 120 yaşını qeyd etdiyimiz X.Şuşinskinin “dağları başı dumanlı” deyərək təsvirini hər bir azərbaycanlının gözləri önündə canlandırdığı, ikinci Qarabağ müharibəsində Vətən uğurlarının misli görünməmiş qəhrəmanlığı ilə düşməndən azad etdiyi Şuşa! Dövlət başçımızın səərəncamı ilə Azərbaycan mədəniyyət paytaxtı elan edilən qədim qala şəhərimiz...

Pənəhəli xanın 1752-ci ildə qala şəhərin təməlini qoyduğu yerdə yaşayış olmamışdı. Xan özünə bir neçə istehkamlar qurşada, sonradan bu ərazini seçmişdi. Amma ərazidə su yox imiş. O zamanlar qatırçı Murad adlı bir şəxs atların kölgəlik yerində deyil, günəş şüalarının düşdüyü yerdə otladığını görür. Gəlib həmin yerdə baxanda nəmlik hiss edir və oranı qazır və su aşkar edir.

Sonra xana xəbər verilir. Beləliklə, ərazinin su problemi həllini tapır. 1753-cü ildə Qarabağ xanlığının mərkəzi buraya köçürülür. Aran məmarlıq üslubunda inşa edilmiş qalanın inşasında yerli daşlardan və əhəng-yumurt qarışığından istifadə edilib. Burada həmçinin dairəvi mühafizə bürcləri də yerləşir.

Şuşa şəhərinin simvollarından hesab edilən Aşağı Gövhər ağa məscidi. Mənbələrdə bu ibadət evinin inşasının dönd mərhələdə həyata keçirildiyi bildirilir. İlk məscid 1750-ci ildə inşa olunub. Qamışdan tikilən məscidin iki qapısı varmış. İbrahimxəlil xanın dövründə, 1768-1769-cu illərdə bu məscidin yerində daş və əhəng məhlulundan istifadə edilərək yeni bir məscid tikilib. XIX əsrin birinci yarısında yararsız hala düşən tikilinin yerində İbrahim xanın qızı Gövhər ağanın maddi vəsaiti hesabına yeni məscid inşa olunub. Yəni bu gün hər kəsin tanıdığı Aşağı Gövhər ağa məscidi. Məscidin memarı Kərbəlayı Səfəxan Qarabaği olub. Dairəvi minarələr kərpəcdən hörülüb.

Minarələrin bəzədilməsi zamanı Yuxarı Gövhər ağa məscidindən fərqli olaraq müxtəlif həndəsi naxışlara yer verilməyib. Məscid ikimərtəbəlidir. İbadət zalı çatma tağ günbəzlə örtülüb. 1853-cü ildə Gövhər ağanın vəsaiti hesabına Şuşanın o dövr üçün dördüncü və sonuncu Cümə məscidi inşa olunub. Bu tikilinin də memarı Kərbəlayı Səfəxandır. Bu, indiki Yuxarı Gövhər ağa məscididir. Məscidin girişi yarımdairəvi daş tağla həll olunub. Eyvanın tağları üzərində Quranı-Kərimdən ayələr yazılmış dekorativ lent uzanır. Minarələrin səthi qabarıq lentlərlə üç hissəyə bölünüb və rəngli daşlarla bəzədilib.

Aşağı Gövhər ağa məscidində olduğu kimi, Yuxarı Gövhər ağa məscidinin də interyeri 28 illik işdə zamanı erməni vandalizminə məruz qalıb, tamamilə dağıdılıb. Hazırda hər iki məsciddə yenidənqurma işləri həyata keçirilir. Şuşa şəhərində yerləşən saray tipli tarixi yaşayış kompleksi hesab olunan Mehmandarovların evi XVIII əsr memarlığının seçilən nümunələrindəndir. Vaxtilə Mehmandarovlar ailəsinə məxsus olmuş yaşayış kompleksinə Böyük yaşayış binası, kiçik yaşayış binası və ailə məscidi daxildir. Böyük yaşayış binası sovet dövründə “Şuşa şəhər xəstəxanası” kimi fəaliyyət göstərmiş. Ev planda kvadrat formaya malikdir.

Xatirə təqvim	3–5 noyabr
Azərbaycan	
3 noyabr 1943 – Tiflis Azərbaycan teatrının ilk peşəkar aktorlarından olmuş Mirzəli (Əlibala) Hacı Abbas oğlu Abbasov (1870–1943) vəfat edib. Tamaşalara quruluş verib, pyeslər yazıb. Gürcüstanın Əməkdar artisti olub.	
3 noyabr 1983 – Görkəmli aktyor, Xalq artisti Əliağa İsmayıl oğlu Ağayev (22.3.1913 – 1983) vəfat edib. Dövlət Gənc Tamaşaçıları, Akademik Milli Dram teatrlarında çalışıb. Filmlərdə yaddaqalan obrazlar yaradıb.	
3 noyabr 1997 – Əməkdar artist Zemfira Nəriman qızı Quliyeva (23.11.1937 – 1997) vəfat edib. 1963-cü ildən Musiqili Komediya Teatrında çalışıb.	
3 noyabr 2007 – Xalq rəssamı, Dövlət mükafatı laureatı Böyükağa Məşədi oğlu Mirzəzadə (21.2.1921 – 2007) vəfat edib. Tematik tablolar, portret janrında uğurlu nümunələr yaradıb, teatr tamaşalarına bədii tərtibat verib.	
4 noyabr 1939 – Əməkdar mədəniyyət işçisi Limunət Nurullah qızı Abdullayeva (1939-2016) Qax rayonunun Qaxmuğal kəndində doğulub. Qax Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyinin direktoru işləyib.	
4 noyabr 1944 – Əməkdar mədəniyyət işçisi, rejissor, animasiya filmləri rəssamı Rauf Məmmədağa oğlu Dadaşov (1944 – 9.2.2020) anadan olub. “Azərbaycanfilm” Kinostudiyasında, “Azanfilm” studiyasında işləyib.	
4 noyabr 1946 – BMT-nin təhsil, elm və mədəniyyət təşkilatı – UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) fəaliyyətə başlayıb. Təşkilatın Nizamnaməsi 1945-ci il noyabrın 16-da Parisdə imzalanıb, 1946-cı il noyabrın 4-də qüvvəyə minib.	
4 noyabr 1954 – Aktyor Fərman Abdolcabbar oğlu Abdullayev (1954 – 5.3.2013) Şekidə anadan olub. Şəki teatrında çalışıb, filmlərdə (“Həm ziyarət, həm ticarət...”, “Sarı gəlin”, “Yalan”) çəkilib.	
4 noyabr 1967 – Əməkdar artist Ələkbər Hüseyn oğlu Hüseynzadə (3.10.1887 – 1967) vəfat edib. “Arşın mal alan” (1945) filmində Soltan bəy obrazına görə Dövlət mükafatına layiq görüleb. Musiqili Komediya Teatrında çalışıb.	
5 noyabr 1925 – Türkoloq, filologiya elmləri doktoru Elməddin Məhəmməd oğlu Əlibəyzadə (1925 – 26.3.2015) Oğuz rayonunun Muxas kəndində anadan olub. “Azərbaycan xalqının mədəni mədəniyyət tarixi” və s. əsərlərin müəllifidir.	
5 noyabr 1938 – Ərəbşünas, filologiya elmləri doktoru, professor Malik Rüstəm oğlu Mahmudov (1938 – 3.6.1991) Ordubad şəhərində anadan olub.	
5 NOYABR 1948 – Satirik şair, qəzəlxan Baba Pünhan (Atababə Seyidəli oğlu Mədətzadə; 1948 – 17.4.2004) Bakının Kürdəxanı kəndində doğulub. Kitabları: “Acı həqiqət”, “Mən nə dedim ki...” və s.	
5 noyabr 1978 – Yazıçı Eynulla Xankiş oğlu Ağayev (31.12.1907 – 1978) vəfat edib. Əsərləri: “Dağlarda şimşək çaxır”, “Baba nağılı”, “Teleqram” və s.	
5 noyabr 2001 – Görkəmli aktyor, Xalq artisti Eldəniz Məmməd oğlu Zeynalov (1.1.1937 – 2001) vəfat edib. Filmlərdə, teatr və televiziya tamaşalarında yaddaqalan obrazlar yaradıb.	
5 noyabr 2018 – Tanınmış musiqişünas, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Seyran Əmir oğlu Qafarov (2.10.1969 – 2018) vəfat edib.	
Dünya	
3 noyabr 1797 – Rus yazıçısı Aleksandr Bestujev-Marlinski (1797-1837) anadan olub. Qafqaza sürgün olunub. Azərbaycan xalq qəhrəmanının həyatından bəhs edən “Molla Nur” povestini yazıb.	
3 noyabr 1801 – İtalyan bəstəkarı Vinçenzo Bellini (Vincenzo Salvatore Carmelo Francesco Bellini; 1801-1835) anadan olub. Operaları: “Norma”, “Sommambula” və s.	
3 noyabr 1869 – Rus şərqşünası, akademik Vasili Bartold (1869–1930) anadan olub. “Kitabi-Dədə Qorqud”un bəzi boylarını rus dilinə tərcümə edib.	
4 noyabr 1575 – İtalyan rəssamı Qvido Reni (Guido Reni; 1575-1642) anadan olub.	
4 noyabr 1923 – Alman yazıçısı Barbara Bartos-Höppner (Barbara Bartos-Höppner; 1923-2006) anadan olub. Uşaq və yeniyetmələr üçün kitabların, ssenarilərin müəllifidir.	
4 noyabr 1928 – Türkiyə Cümhuriyyətində ərəb əlifbasından latın qrafikalı əlifbaya keçid barədə qərar qəbul olunub.	
5 noyabr 1878 – Rus (polyak əsilli) yazıçı-dramaturqu Mixail Artsibaşev (1878-1927) anadan olub. Əsərləri: “Sanin”, “Ən son həddə”, “Qısqanclıq”, “Vəhşi qanunu” və s.	
5 noyabr 1913 – İngilis aktrisası, “Oskar” mükafatçısı Vivyen Li (Vivien Leigh - Vivian Mary Hartley; 1913-1967) anadan olub.	
5 noyabr 1938 – Fransız (yəhudi əsilli) müğənni və bəstəkar Co Dassen (Joe Dassin – Joseph İra Dassin; 1938–1980) anadan olub.	
Hazırladı: Vüqar ORXAN	

Qarabağın bir incisi

Minarələrin bəzədilməsi zamanı Yuxarı Gövhər ağa məscidindən fərqli olaraq müxtəlif həndəsi naxışlara yer verilməyib. Məscid ikimərtəbəlidir. İbadət zalı çatma tağ günbəzlə örtülüb. 1853-cü ildə Gövhər ağanın vəsaiti hesabına Şuşanın o dövr üçün dördüncü və sonuncu Cümə məscidi inşa olunub. Bu tikilinin də memarı Kərbəlayı Səfəxandır. Bu, indiki Yuxarı Gövhər ağa məscididir. Məscidin girişi yarımdairəvi daş tağla həll olunub. Eyvanın tağları üzərində Quranı-Kərimdən ayələr yazılmış dekorativ lent uzanır. Minarələrin səthi qabarıq lentlərlə üç hissəyə bölünüb və rəngli daşlarla bəzədilib.

Aşağı Gövhər ağa məscidində olduğu kimi, Yuxarı Gövhər ağa məscidinin də interyeri 28 illik işdə zamanı erməni vandalizminə məruz qalıb, tamamilə dağıdılıb. Hazırda hər iki məsciddə yenidənqurma işləri həyata keçirilir. Şuşa şəhərində yerləşən saray tipli tarixi yaşayış kompleksi hesab olunan Mehmandarovların evi XVIII əsr memarlığının seçilən nümunələrindəndir. Vaxtilə Mehmandarovlar ailəsinə məxsus olmuş yaşayış kompleksinə Böyük yaşayış binası, kiçik yaşayış binası və ailə məscidi daxildir. Böyük yaşayış binası sovet dövründə “Şuşa şəhər xəstəxanası” kimi fəaliyyət göstərmiş. Ev planda kvadrat formaya malikdir.

Simmetrik olmamasına baxmayaraq, evin əsas fasadı hissələrin harmoniklik mənzərəsini yaradır. Böyük yaşayış binası və ailə məscidinin interyerləri Usta Qəmbər tərəfindən işlənmiş rəsmlərlə zəngindir. İsa bulağı – tək şuşalıların yox, qədim şəhərin bir çox qonaqlarının əvəzsiz istirahət guşəsi olmuş, məclislərin təşkil edildiyi səfəli məkan. İsa bulağının tarixi 18-ci əsrə gedib çıxır. Bir sıra mənbələrə əsasən, həmin dövrdə İsa adlı biçinçinin onun qalın meşəlikdə üzə çıxarması səbəbilə belə adlandırılıb. İsa bulağının suyu dumdurdu, saf, təmiz olması ilə yanaşı, həm də insan orqanizmi üçün faydalıdır.

Şuşa başdan-başa tarixi-memarlıq abidələri ilə zəngindir. Təbii ki, təbiətin mənzərəli, əlvan koloriti də memarlıqla uzlaşaraq öz xoş ab-havasını insanlara yansıdırdı. Təəssüf ki, erməni vandalları şəhərin memarlıq abidələrini yerlə yeksan ediblər.

Təkcə Qarabağımızın deyil, bütün Azərbaycanın, Qafqazın incisi olan qala şəhərimiz tarixin bir çox ağır sınaqlarına, 1992-2020-ci illərdə vəhşi ermənilərin vandalizminə məruz qalsa da, sinmayıb, Azərbaycan ruhunu qoruyub saxlayıb. Bir vaxtlar Şuşa bizim xəyalımızda yaşayırdı. Ancaq 44 günlük Vətən müharibəsində Qələbəmizin açarı olan Şuşanın qurtuluşu ilə biz gerçəklikdə Şuşada yaşayırıq və yaşayacağıq. Artıq bu gözəl yurduumuzun üzərində dumanlar deyil, günəş şüaları öz şöbələri ilə hər tərəfə parlaqlıq saçır. Hələ burada nəçə-neçə memarlıq nümunələri inşa ediləcək. Memarlıq incimiz, “Qafqazın konservatoriya-sı” hesab olunan Şuşa bitmək bilməyən mədəniyyət xəzinəsi-ni bizim üzümmüzə açacaq və bu xəzinə əsrlərdən əsrlərə, nəsillərdən nəsillərə ötürülərək əbədi yaşayacaq.

Aynurə MURADZADƏ

“Durna çırağı” “Gündoğar ölkə”də

34-cü Tokio Beynəlxalq Film Festivalının əsas proqramında 15 film var

Müsabiqə proqramında azərbaycanlı rejissor Hilal Baydarovun “Durna çırağı” filminin də yer aldığı 34-cü Tokio Beynəlxalq Film Festivalı oktyabrın 30-da işə başlayıb.

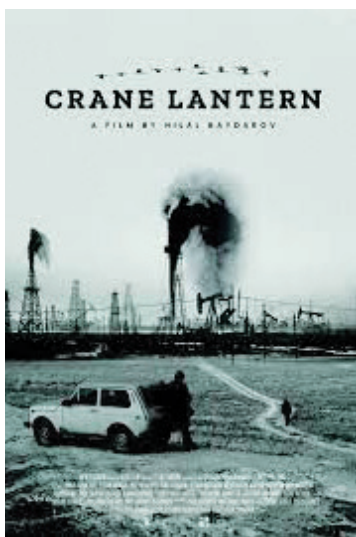
Ötən il pandemiya səbəbindən mükafatlarını elan etməyən festivalın təşkilatçıları bu il də onun baş tutacağı ilə bağlı narahatlıq keçirirdilər. Tokioda pandemiya ilə bağlı vəziyyətin sabitləşməsi festivalın tamaşaçılarla birlikdə təşkilinə imkan yaradıb. Lakin bunun müqabilində məhz pandemiya səbəbindən viza verilmədiyinə görə festivala əcnəbi qonaqlar dəvət edilməyiblər.

Açılış mərasimində videomüraciətlə çıxış edən Yaponiya Baş naziri Fumio Kişida bildirib ki, koronavirus pandemiyasının davam etdiyi vaxtda festivalın təşkili çox əhəmiyyətlidir. Təşkilatçılar festivalın həm canlı, həm də onlayn formatda keçirilməsinə nail ola bilərlər.

Festivalda əsas proqramda təqdim edilən ilk ekran əsəri amerikalı rejissor Klint İstvudun baş rolda özünün çəkildiyi “Kişi göz yaşları” filmi olub. Festival noyabrın 8-də daha bir ABŞ kino-rejissoru və yazıçı Steven Çboskinin “Əziz Evan Hansen” filminin nümayişi ilə başa çatacaq.

Ümumilikdə müsabiqə proqramında 15 film nümayiş etdiriləcək. Bu filmlər dünyanın

113 ölkəsindən və regionundan 1533 film arasından seçilib. Festivalda müsabiqəyə buraxılan filmlər arasında Çin, Qazaxıstan, Cənubi Koreya, Yaponiya, Albaniya və İran filmləri var.

Hilal Baydarovun “Durna çırağı” filmində Hüquq fakültəsinin məzunu olan qızla dörd qadını oğurlamaqda ittiham edilən kişi arasında münasibətdən bəhs edilir. Maraqlı burasındadır ki,

həmin qadınlar ona qarşı şahidlik etməkdən imtina edirlər. Filmdə Orxan İskəndəri, Elşən Abbasov, Hüseyn Nəsirov, Rəna Əsgərova, Aytəkin Mirişova, Məryəm Nağıyeva, Nigar İsayeva, Səda Həsənova, Kamran Hüseynov və başqaları rol alıblar. Filmin bəstəkarı Kənan Rüstəmlidir.

Son illər bir sıra festivallarda adından söz etdirən Hilal Baydarovun “Səpələnmiş ölümlər arasında” filmi 2020-ci ildə Avropanın üç ən nüfuzlu kino müsabiqəsindən biri sayılan Venesiya Beynəlxalq Film Festivalında nümayiş olunub. Rejissorun “Xurmalar yetişən vaxt” adlı ekran işi 2019-cu ildə 25-ci Sarayev Film Festivalında “Ən yaxşı sənədli film” nominasiyasında qalib olub.

Onu da qeyd etmək ki, “Durna çırağı” Tokio Beynəlxalq Film Festivalında nümayiş olunan ikinci Azərbaycan filmidir. 2014-cü ildə rejissor Elçin Musaoğlu-nun Qarabağ müharibəsindən bəhs edən “Nabat” filmi festivalın iştirakçısı olub.

Ölənlərin anılması mərasim mədəniyyətidir

Meksikadakı ənənəvi tədbirdə ölkəmizin səfirliyi də iştirak edib

Lətin Amerikasının ölkələrində ölənlərin anılması mərasimləri milli mədəni irsin mühüm bir hissəsinə təşkil edir. Meksikada da ənənəvi olaraq vəfat etmiş insanları yad etmək üçün “Ölülər Günü” qeyd edilir.

Bu münasibətlə bu il paytaxt Mexikonun Migel İdalqo Bələdiyyəsi ərazisində yerləşən bir sıra səfirliklərin iştirakı ilə “Qadınlara həsr olunan xatirə guşələri” adlı tədbirlər keçirilib. Tədbirlərdə Azərbaycan Səfirliyi də iştirak edib.

Səfirlik ərazisində qədim Meksika ənənələrinə uyğun olaraq yaradılmış xatirə guşəsi

Azərbaycanın görkəmli şairəsi Xurşudbanu Nəvəvan, 44 günlük Vətən müharibəsinin xatirə şəhidi Arəstə Baxışova və Ermənistan ordusunun Gəncə şəhərinə raket hücumları zamanı həlak olmuş azyaşlı Nərin Xalqıqovaya həsr olunub. Onların şəkillərinin yer aldığı xatirə guşəsi həm Azərbaycan, həm də Meksika mədəniyyətinə xas özellikləri özündə ehtiva edib. Guşədə “Ölülər Günü” ilə bağlı yerli Meksika adətləri ilə yanaşı, xalqımıza məxsus milli ornamentlərdən istifadə olunub, habelə qonaqlara milli mərasim adətinə uyğun olaraq halva paylanılıb.

Guşəni ziyarət edən Meksika şəhər hökumətinin rəsmilərinə, yerli sakinlərə, qo-

naqlara, həmçinin milli anım adətlərimiz, mədəni irsimiz barədə məlumat verilib, bu xüsusda da Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin 880 illiyinin qeyd edildiyi diqqətə çatdırılıb.

İsfar Sarabskinin Brüsseldə Zəfər konserti

Diasporla iş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi, Belçika Azərbaycanı Evi və Belçika Azərbaycanlıları Federasiyasının təşkilatçılığı ilə Brüsseldə 8 Noyabr – Zəfər Günüünə həsr olunmuş “Victory” adlı konsert proqramı keçirilib.

Tədbirdə Avropa Komissiyasının təmsilçiləri, yerli sənətsevərlər və azərbaycanlı icmasının üzvləri iştirak ediblər.

Konsertdə Azərbaycanın Əməkdar artisti, virtuoz fortepiano ifaçısı İsfar Sarabskinin caz triosu çıxış edib. İsfar Sarabskini kontrabasda Makar Novikov, zərb alətlərində Şaşa Maşin müşayiət edib.

İzləyicilərin alqışları ilə müşayiət olunan konsert diqqətləri bir daha Azərbaycana, ölkəmizin tarixi Qələbəsinə yönəldib. Tədbir çərçivəsində Zəfər Günüünə həsr olunmuş fotosərgi də nümayiş etdirilib.

Luvr Muzeyinin Karusel zalında

Azərbaycan rəssamlarının əsərləri nümayiş olunub

Parisin məşhur Luvr Muzeyinin Karusel zalında keçirilən “Art Shopping-2021” beynəlxalq incəsənət sərgisində Azərbaycan rəssamlarının əsərləri nümayiş etdirilib.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsindən bildirilib ki, Əməkdar rəssam Əsmər Nərimanbəyovaya məxsus “ASMAR Art” pavilyonunda Azərbaycan rəssamları ilə yanaşı, Türkiyə, Fransa, Əlcəzair və Gürcüstandan müəlliflərin də sənət əsərləri təqdim olunub. Onların arasında Estoniyada yaşayan azərbaycanlı rəssam Rövşən Nurun impressionist üslubda çəkdiyi əsərlər də olub.

Pavilyonda təqdim olunan əsərlərdəki rəng sxemi, ətraf aləmin qavranılması kimi mühüm məsələlər sərgi ziyarətçilərinə maraqlı doğurub.

Luvrda keçirilən ənənəvi “Art Shopping” incəsənət sərgisində son illər Azərbaycan rəssamları da fəal iştirak edirlər.

UNESCO-da milli mətbəximizin təamlarının dadına baxıblar

UNESCO yanında Frankofon – fransızdilli ölkələr Qrupunun təşkilatçılığı ilə Parisdə, qurumun mənzil-qərargahında tədbir keçirilib.

Frankofoniyanın 50 illiyinə həsr edilmiş tədbirdə 31 fransızdilli ölkə iştirak edib. Azərbaycan UNESCO yanında Daimi Nümayəndəliyi tədbirə müşahidəçi qismində qatılıb.

Çıxış edənlər mədəniyyətlərin mübadiləsi baxımından tədbirin əhəmiyyətinə toxunublar. Tədbirdə Azərbaycan guşəsi də diqqət cəlb edib. Guşədə milli suvenirlerimiz, misdən hazırlanmış qablar, nar formasında şirniyyat qabları, Azərbaycanın UNESCO siyahısında yer alan qeyri-maddi mədəni irs nümunələri ilə bağlı broşürlər, “İRS” jurnalının nüsxələri nü-

mayiş olunub. Milli mətbəximizin dadlı təamları – dolma və qutab stendimizin ziyarətçiləri tərəfindən yüksək qiymətləndirilib.

“Təkərlər üstündə ev” birinci oldu

Qazaxıstanın Türküstan şəhərində AMEN animasiya filmləri festivalı keçirilib. Özbəkistanlı rejissor Azizbek Muxamedovun “Təkərlər üstündə ev” cizgi filmi əsas mükafatı (“Ən yaxşı film”) qazanıb. Rejissorun “Sehrli tanbur” adlı digər filmi isə “Ən yaxşı quruluşçu rəssam” nominasiyasında qalib gəlib.

Qaliblər daha doqquz nominasiyada müəyyən edilib. Yerli animatorlar Tnişkali Tlegenov və Bekdos Sayatulla animasiya serialları üzrə, Başqırdıstan təmsilçisi Rim Şarafutdinov “Qızıl saray” əsəri ilə ən yaxşı rejissor kimi, tacikistanlı Lolisanəm Uluqova “Xuvaydo” cizgi filmi ilə ən yaxşı ssenari müəllifi kimi fərqlənib.

Ümumilikdə festivala təqdim olunmuş 57 nümunədən 49-u təşkilatçılar tərəfindən seçilərək müsabiqə proqramında iştirak edib.

GÜLCAHAN

“Dünyanın aparıcı turizm destinasiyası şəhəri”

Bakı “Uzakrota” platformasının səyahət mükafatını qazanıb

Bakı şəhəri “Uzakrota” platformasının təşkil etdiyi səyahət mükafatları çərçivəsində “Dünyanın aparıcı turizm destinasiyası şəhəri” nominasiyası üzrə qalib elan olunub.

Bu nominasiyada qlobal səviyyədə səsvərmə oktyabr ayı ərzində keçirilib. Eyniadlı nominasiya üzrə ikinci və üçüncü yerləri isə İstanbul və Amsterdam şəhərləri tutub.

Müsabiqədə 53 kateqoriya üzrə namizəd olan mindən çox turizm destinasiyası, hotel, hava yolu şirkəti, turoperator, onlayn səyahət platforması və başqa növ turizm təsisatları iştirak edib.

Türkiyənin səyahət və işgüzar tədbirlər üzrə aparıcı platformalarından biri olan “Uzakrota” artıq 11 ildir ki, “Beynəlxalq Səyahət Mükafatları” tədbirini təşkil edir.

“Uzakrota” tədbiri 2018, 2019 və 2020-ci illərdə fərqli platformalar tərəfindən dünya miqyasında ən nüfuzlu tədbirlərdən biri seçilib.

Azərbaycan Turizm Bürosunun baş icraçı direktoru Florian Zənqışmüd Azərbaycanın son günlərdə 4 beynəlxalq mükafata layiq görülməsinin sevinci hal olduğunu qeyd edib.

Qeyd etmək ki, Azərbaycan oktyabr ayı ərzində “28-ci Dünya Səyahət Mükafatları” tədbirində 2 nominasiyada, eləcə də maddi və qeyri-maddi şərabçılıq üzrə “İter Vitis” mədəni marşrutuna həsr olunmuş “Ən yaxşı ölkələrarası şərab turizmi məhsulu” nominasiyası üzrə qalib olub.

Dağıstanda Azərbaycan mədəniyyətinə həsr olunmuş “Sevinc” festivalı keçirilib

Oktyabrın 28-də Dağıstanın Dərbənd şəhərində “Sevinc” X Respublika Azərbaycan Mədəniyyəti Festivalı keçirilib. Festival Dağıstan Respublikasının (1991-ci ilədək Dağıstan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası – red.) yaranmasının 100 illiyinə həsr edilib.

Tədbir Dağıstan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi, Respublika Xalq Yaradıcılığı Evi, Dərbənd Azərbaycan Dövlət Dram Teatrı və S.Stalski adına Ləzgi Dövlət Musiqili Dram Teatrının təşkilatçılığı ilə reallaşmış.

Azərbaycanlıların zəngin mədəni irsi çoxmillətli Dağıstanın adət və ənənələrinə böyük təsir göstərmiş. Bu səbəbdən də qardaş xalqla birlikdə bayramların qeyd edilməsi ənənə halını alıb.

Festivalda Dərbənd Azərbaycan Dövlət Dram Teatrının aktorları, D.Aşurov adına Dərbənd Musiqi Kollecinin pedaqoq və tələbələri, yaradıcı kollektivlər çıxış ediblər. Festivalın proqramı rəngarəngliyi ilə diqqət çəkib. Azərbaycan xalq mahnıları, milli rəqlər təqdim olunub. Dağıstanın “Kaspi” (“Xəzər”) Dövlət Rəqs Ansamblı “Uzundərə”, “Naz eləmə” və başqa rəqlərini ifa edib. Festivala “Mamedqala”, “Ocaq” uşaq rəqs kollektivləri də qatılıb.

Musiqi kollektivləri və ifaçıların ayrı-ayrı məkanlarda çıxışları, pandemiya şəraiti nəzərə alınaraq onlayn formatda nümayiş olunub.

“Sevinc” festivalı Dağıstan ərazisində yaşayan azərbaycanlıların adət və ənənələrini, mədəniyyətini qorumaq və təbliğ etmək məqsədilə keçirilir. Festivalın qayəsi xalqlar arasında sülhü, dostluğu möhkəmləndirmək, mədəni mübadiləni zənginləşdirməkdir.

LALƏ

Sabir Əhmədlinin hekayəsi Əlcəzair ədəbiyyat portalında

Əlcəzairin “Aladabia.net” ədəbiyyat portalında Xalq yazıçısı Sabir Əhmədlinin ərəb dilinə tərcümə edilmiş “Dənizdən gələn səda” hekayəsi dərc olunub.

Dövlət Tərcümə Mərkəzinin “Azərbaycan ədəbiyyatı beynəlxalq virtual aləmdə” layihəsi çərçivəsində (ADTM) yayımlanan hekayə ilə yanaşı yazıçının yaradıcılığı haqqında məlumat da verilib.

Hekayən orijinaldan ərəb dilinə ədəbiyyatşünas, tərcüməçi Əhməd Sami El-Aydi çevirib. Azərbaycan ədəbiyyatı nümunələrinin ərəbdillilə nəşrlərdə yayılmasına töhfələr verən Əhməd Sami El-Aydi bir müddət əvvəl Bakıdakı Misir Mədəniyyət Mərkəzinə rəhbərlik edib.

Qeyd etmək ki, “Aladabia.net” portalının 20-dən çox ərəb ölkəsində geniş oxucu auditoriyası var.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

MƏDƏNİYYƏT

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Baş redaktor: Vüqar Əliyev

Ünvan: AZ 1012, Bakı şəhəri, Moskva prospekti 1D
Dövlət Film Fondu, 5-ci mərtəbə

Telefon: (012) 431-28-79 (baş redaktorun müavini)
431-57-72 (redaktor)
430-16-79; 530-34-38 (müxbirlər)
511-76-04 (mühasibatlıq, yayım)

E-mail: qazet@medeniyyet.az

Lisenzia № AB 022279

İndeks: 0187

Qiyməti: 60 qəpik

“Mədəniyyət” qəzetinin kompüter mərkəzində səhifələnilib, “Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunub.

Tiraj: 5146

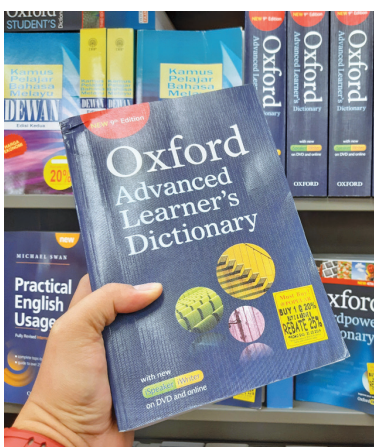
Sifariş: 2251

Buraxılışa məsul: Fəriz Yunisli

Yazılardakı faktlara görə müəlliflər cavabdehdir.
Qəzetdə AZƏRTAC-ın materiallarından da istifadə edilir.

Bu il dillərdən düşməyən söz

Okford lüğətini hazırlayan və daima yeniləyən “Oxford Languages” şirkəti ənənəvi olaraq hər ilin yekununda ingilis dilində ən çox işlənən sözləri müəyyən edir. “Oxford Languages” 2021-ci ilin də məşhur sözünü elan edib. İlin başa çatmasına hələ iki ay qalsa da, birinciliyi hansı sözün qazandığı artıq məlumdur.

2021-ci ildə dillərdən düşməyən, adi vətəndaşlardan rəsmilərdə hər kəsin ən çox istifadə etdiyi söz peyvəndi (vaksin) ingiliscə qısaltılmış variantı (abreviatura) – “vax” sözü olub. Statistika-ya əsasən, bu söz əvvəlki illərlə müqayisədə 72 dəfə çox işlənib. Qeyd etmək ki, ötən ilin ən məşhur sözləri “selfie” və “post-truth” (həqiqəti yazın) olmuşdu.